

БОҚИЙ ФИКРЛАР

Спорт – фарзандларимизнинг характеристикини тоблади, қалбида ўз халқи, юти билан фахрланиш туйғуларини шакллантиради.

Ислом КАРИМОВ

Ma'rifat

ENLIGHTENMENT

XALQ ZIYOLILARI GAZETASI

معرفت

1931-yildan chiqa boshlagan 2010-yil 8-may, shanba № 36 (8269) ISSN 2010-6416

Ўзбекистон Республикаси
Президентининг Қарори

БОЛАЛАР СПОРТИ ОБЪЕКТЛАРИДАН ФОЙДАЛАНИШ САМАРАДОРЛИГИНИ ОШИРИШ БОРАСИДАГИ ҚУШИМЧА ЧОРА- ТАДБИРЛАР ТҮФРИСИДА

Кайд этиб ўтилсинки, Ўзбекистон Болалар спортини ривожлантириш жамғармаси Ҳомийлик кенгашининг 2010 йил 11 мартағи қарорига мувоғик республиканинг барча ҳудудларида Болалар спортини ривожлантириш жамғармасининг маблағлари ҳисобидан фойдаланишга топширилган болалар спорти объектларининг жорий ҳолати ва улардан фойдаланиш санаадорлиги кенг миқёсда текширувдан ўтказилди.

2003—2009 йиллар мобайнида Жамғарма маблағлари ҳисобидан республикада намунавий лойиҳалар бўйича 1117та болалар спорти объектлари барпо этилди ва фойдаланишга топширилди, шулардан 917та спорт иншооти (82 фоизи) қишлоқ жойлардадир. Фойдаланишга топширилган барча спорт иншоотлари тасдиқланган нормативлар бўйича спорт анжомлари билан тўлиқ таъминланган.

Хозирги вақтда спорт секциялари

ва гуруҳларида мактаблар, академик лицеилар ва касб-хунар коллежларининг 2,1 миллионга яқин ўкувчиси мунтазам шуғулланиб келмоқда, шуларнинг 35 фоизини қызлар ташкил этади. Натижада мактаб ёшидаги болалар ўртасида касалликка чалиниш ачча камайди, уларнинг фаоллиги ва жисмоний маданияти ошди.

Шу билан бирга, текшириш якунларига кўра бир қанча жиддий нуқсон ва камчиликлар аниқланди.

Фойдаланишга топширилган болалар спорти объектлари, айниқса алоҳида жойлашган объектлардан ҳали етарлича самараали фойдаланилмаяпти, мавжуд имкониятлар тўлиқ ишга солинмаяпти. Эскирган спорт анжомлари ва ускуналарини янгилаш ҳамда алмаштириш ўз вақтида таъминланмаяпти. Барпо этилган сузиш ҳавзалари имкониятларидан паст даражада фойдаланилмоқда.

(Давоми 2-бетда.)

Болалар спортини ривожлантириш жамғармаси Қорақалпоғистон Республикаси филиали томонидан Мўйинок туманидаги болалар ва ўсмирлар спорт мактабига қарийб 17 миллион сўмлик спорт анжомлари олиб берилди. Бундан ташқари, тумандаги иккимактаб қошида спорт заллари қурилиб, фойдаланишга топширилди.

Бугунги кунда Мўйинодаги 19-умумтаълим мактаби ҳамда болалар ва ўсмирлар спорт мактабида мингдан зиёд ўкувчи-ёшлар спортнинг бокс, футбол, волейбол, баскетбол, енгил атлетика, шахмат-шашка каби турлари билан мунтазам шуғулланмоқда. Уларнинг 500 нафардан ортигини қизлар ташкил этади.

Арслон КАННАЗАРОВ
(ЎзА) олган суратлар.

ГАЗЕТАНИ
ВАРАКЛАГАНДА:

АДАБИЁТ –
МАЊНАВИЙ
ТАРБИЯ
ОМИЛИ

5-бет

ЖАМИЯТ
РАВНАҚИ-
НИНГ
МУҲИМ
КАФОЛАТИ

6–7-бетлар

БИЛЛУР
ТОМЧИЛАР
СЕХРИ

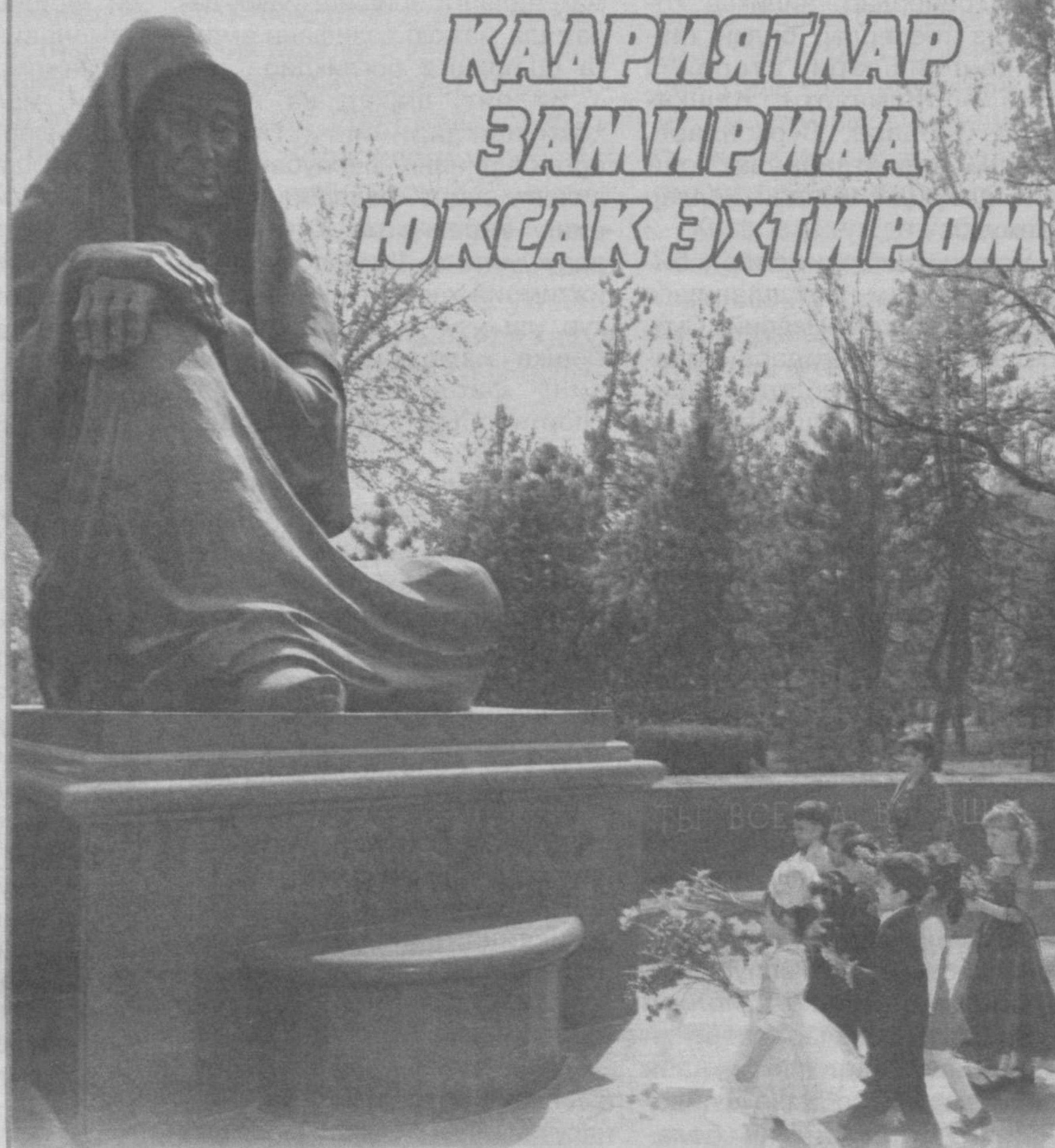
12-бет

ТАЛАБАЛАР
МУСОБА-
ҚАГА
ШАЙ!

15-бет

9-may – Xotira va qadrlash kuni

ҚАРИЯТМАР ЗАМИРИА ЮКСАК ЭҲТИРОМ

Хотира ва қадр – бу тушунчалар, айниқса, бугунги дориломон, тинч ва осуда кунларда янада теранроқ маъно-мазмун касб этиб бормокда. Айни кунларда юртимизнинг барча гўшаларида шу юрт учун, бугунги фаровон ҳәётимиз учун хизмат қилган нуроний кексалар, меҳнат фахрийлари ҳамда Иккинчи жаҳон уруши қатнашчиларига муносиб эҳтиром кўрсатиш мақсадида ташкил этилаётган тадбирлар ўюшкоклик билан ўтказилмоқда.

(Давоми 5-бетда.)

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИ СЕНАТИНИНГ ИККИНЧИ ЯЛПИ МАЖЛИСИ ТҮФРИСИДА АХБОРОТ

Тошкент шаҳрида 7 май куни Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенатининг иккинчи ялпи мажлиси очилди. Унда Вазирлар Маҳкамасининг таклиф этилган аъзолари, фаолияти ялпи мажлиснинг кун тартибида киритилган масалаларга алоқадор бўлган давлат органларининг раҳбарлари, оммавий аҳборот воситаларининг вакиллари ҳозир бўлдилар.

Мажлисни Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенатининг Раиси И.Собиров олиб борди.

Сенаторлар ўз ишларини Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовнинг 2010 йил 26 январдаги Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенатининг биринчи мажлисида сўзлаган нутки, 2010 йил 27 январдаги Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Конунчилик палатаси ва Сенатининг кўшма мажлисидаги «Мамлакатимизни модерниза-

ция қилиш ва кучли фуқаролик жамияти барпо этиш – устувор мақсадимиздир» маъruzasining асосий коиди ва хуласаларини рӯёбга чиқариш юзасидан Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенатининг Ҳаракат дастури түғрисидаги масалани кўриб чиқишидан бошладилар.

Давлатимиз раҳбарининг Олий Мажлис палаталарининг кўшма мажлисидаги маърузаси асосида мамлакат ижтимоий-сиёсий ҳәётида Сенатининг роли ва таъсирини янада кучайтириш, иқтисодиётни ҳамда ижтимоий соҳани ислоҳ қилиш жараёнларининг ижтимоий-сиёсий ва суд-хукуқ тизимларини доимий янгилашиб бориш билан аниқ ва чукур ўзаро алоқасини таъминлаш Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенатининг Ҳаракат дастурида устувор йўналишлар сифатида белгиланганлиги қайд этилди.

(Давоми 3-бетда.)

Ўзбекистон Республикаси Президентининг Қарори

БОЛАЛАР СПОРТИ ОБЪЕКТЛАРИДАН ФОЙДАЛАНИШ САМАРАДОРЛИГИНИ ОШИРИШ БОРАСИДАГИ ҚУШИМЧА ЧОРА-ТАДБИРЛАР ТҮГРИСИДА

(Давоми. Боши 1-бетда.)

Болалар спорти объектларини тренерлар, айниқса хотин-қиз тренерлар билан таъминлаш ишлари етарлича олиб борилмаяпти. Қашқадарё, Сирдарё, Сурхондарё, Хоразм вилоятлари ва Тошкент шаҳрида шундай ҳоллар мавжуд.

Ўқувчи-ёшларни спорт билан мунтазам шуғуланишга аввало Андижон, Навоий, Сурхондарё ва Қашқадарё вилоятларида кенг жалб этиш бўйича тушунтириш ишлари суст олиб борилмоқда. Кизларни, айниқса қишлоқ жойларда спорт билан шуғуланишга жалб этиш борасидаги ишлар ҳали-ҳамон қониқарсиз ахволда.

Болалар спорти объектларидан фойдаланиш самара-дорлигини янада ошириш, уларнинг моддий-техник базасини мустаҳкамлаш, болаларни жисмоний тарбия ва спорт билан шуғуланишга жалб этишин кенгайтириш, соғлом ва баркамол авлодни вояга етказиш мақсадида:

1. Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими вазирлиги хузуридан Болалар спортини ривожлантириш жамғармаси маблағлари ҳисобидан фойдаланишга топширилган болалар спорти объектларининг жорий ҳолати ва улардан фойдаланиш самара-дорлигини кенг миқёсда текширувдан ўтказган маҳсус комиссиянинг хулосалари маълумот учун қабул қилинсин.

Ўн кун муддатда республиканинг барча ҳудудларида Болалар спортини ривожлантириш жамғармасининг Қорақалпоғистон Республикаси Жўқорги Кенгеси раиси, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимлари раҳбарлик қилаётган минтақавий филиаллари Ҳомийлик кенгашларининг мажлислари текшириш натижалари танқидий муҳокама қилинсин.

2. Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгашининг раиси, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимлари, Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими вазирлиги, Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлиги, ўрта маҳсус, касб-хунар таълими маркази, Маданият ва спорт ишлари вазирлиги раҳбарлари текшириш натижасида аниқланган камчиликларни бартараф этиш юзасидан кечкириб бўлмайдиган чора-ларни кўрсинар, бунда мазкур ишлар тизимили, мунтазам асосда ўтказилиши лозимлиги назарда тутилсин.

Аниқланган камчиликларни бартараф этиш бўйича амалга оширилган ишларнинг натижалари тўғрисида 2010 йилнинг 1 июлига бўлган муддатда Вазирлар Маҳкамасига маълумот берилсин.

3. Ишга туширилган болалар спорти объектларидан са-марали фойдаланиш биринчи даражали вазифа деб ҳисоблансан, болалар ва ўқувчи-ёшларни жисмоний тарбия ва спорт билан шуғуланишга оммавий равишида жалб этиш борасида қилинаётган барча

ишларнинг натижалари, Болалар спортини ривожлантириш жамғармаси олдига кўйилган мақсадларга эришиш тўлиқ даражада мазкур вазифани амалга оширишга боғлиқдир.

Вилоят, шаҳар ва туман ҳокимликларининг, таълим органларининг, республика ва вилоят спорт федерацияларининг, Ўзбекистон Хотин-қизлар кўмитаси, "Камолот" ёшлар ижтимоий ҳаракати ҳамда мазкур иш учун жавобгар бўлган бошқа жамоат тузилмаларининг фаолиятига болалар спорти объектларидан фойдаланишнинг ҳолатига қараб баҳо берилсин.

4. Болалар спорти объектларидан фойдаланиш самара-дорлигини баҳолашнинг энг муҳим мезонлари этиб кўидагилар белгилансин:

биринчидан, спорт билан шуғуланишнинг оммавийлиги — умумтаълим мактаблари, касб-хунар коллежлари ва академик лицейлар ўқувчиларининг спорт билан мунтазам шуғуланишга қамраб олиниши даражасининг ўзгариши;

иккинчидан, спорт билан шуғуланишнинг ҳамкорликда, болалар спорти объектларининг спорт ускунлари ва анжомлари билан жиҳозланиш даражаси;

учинчидан, болалар спорти объектларининг, тасдиқланган нормативларда мувофиқ, таълим муассасаларида юқори малакали, профессионал тайёрланган тренер кадрлар ва жисмоний тарбия ўқитувчилари, шу жумладан хотин-қиз тренерлар билан таъминлангани;

тўртинчидан, спорт объектларидан фойдаланиш даражаси — сутка ва ҳафта мобайнида ҳар хил спорт турлари бўйича ўтказиладиган мунтазам машгулотлар соати миқдори, ўтказилган спорт тадбирлари сони ва бошқалар;

бешинчидан, спорт билан шуғуланиш самара-дорлиги — 19 ёшгача бўлган спортчи болалар ва ёшлар орасидан этишиб чиқсан республика ва халқаро мусобақалар совриндорлари сони.

5. Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими вазирлиги, Молия вазирлиги, Маданият ва спорт ишлари вазирлигининг, манбаатдор вазирликлар, идоралар, ҳўжалик субъектлари ҳамда фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органларининг иловага мувофиқ алоҳида жойлашган болалар спорти объектларини топшириш, уларнинг зиммасига мазкур объектларни бундан кейин тегишли даражада сақлаш ва улардан самара-дорлиги учун жавобгарлик юклаш тўғрисидаги таклифи қабул қилинсин.

Корақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгашининг раиси, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимлари, Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими вазирлиги, Молия вазирлиги, Маданият ва спорт ишлари вазирлиги раҳбарлари текшириш натижасида аниқланган камчиликларни бартараф этиш юзасидан кечкириб бўлмайдиган чора-ларни кўрсана-р, бунда мазкур ишлар тизимили, мунтазам асосда ўтказилиши лозимлиги назарда тутилсин.

Аниқланган камчиликларни бартараф этиш бўйича амалга оширилган ишларнинг натижалари тўғрисида 2010 йилнинг 1 июлига бўлган муддатда Вазирлар Маҳкамасига маълумот берилсин.

3. Ишга туширилган болалар спорти объектларидан са-марали фойдаланиш биринчи даражали вазифа деб ҳисоблансан, болалар ва ўқувчи-ёшларни жисмоний тарбия ва спорт билан шуғуланишга оммавий равишида жалб этиш борасида қилинаётган барча

зиммасига болалар спорти объектларининг тегишли даражада сақланиши ва самара-ли фойдаланилиши, уларнинг замонавий спорт ускуналари ва анжомлари билан жиҳозланиши, малакали тренер кадрлар билан таъминланиши юза-сидан шахсий жавобгарлик юклatisin.

Вазирлар Маҳкамаси ҳар бир алоҳида жойлашган болалар спорти объектининг тегишли даражада сақланиши ва самара-ли фойдаланилиши устидан назоратни кучайтиrsin.

6. Ўзбекистон Республикаси Маданият ва спорт ишлари вазирлиги Коқалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликлари билан биргаликда республика ҳудудларида, айниқса қишлоқ жойларда, тизимили асосда болалар спорти иншоотлари ва тўғарапларида машгулотлар жадвалларини мақбуллаштириш, ҳар хил спорт турлари, энг аввало бадий ва спорт гимнастикаси, спортнинг ўйин турлари бўйича янги қўшимча секция ва гуруҳлар ташкил этиш ҳисобига болалар спорти объектларидан фойдаланиш даражасини ошириш чора-тадбирларини кўрсинар.

7. Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими вазирлиги, Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлиги, Маданият ва спорт ишлари вазирлиги:

болалар спорти иншоотларининг тренерлар билан таъминланганлигини танқидий таҳлил килиш натижалари бўйича уч ой муддатда болалар спорти объектларини тасдиқланган шатт жадвалига мувофиқ малакали тренер кадрлар билан тўлиқ таъминлаш бўйича аниқ чора-тадбирларни амалга ошириш, қишлоқ болалар спорти объектларини хотин-қиз тренерлар билан таъминлашга алоҳида ўтибор қаратасин;

Ўзбекистон давлат жисмоний тарбия институтининг ҳамда базавий олий ўқув юртларининг жисмоний тарбия факультетлари негизида тренерлар малакасини ошириш тизимини ташкил қилинсан, ҳар бир тренер камидан 2 йилда бир марта шу тизимдан ўтадиган бўлсан.

Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги билан ҳамкорликда бир ой муддатда мутахassis тренерларнинг тарбияланувчилари спорт маҳоратига эришганлиги, республика ва халқаро мусобақалардаги чиқишларининг самара-дорлиги учун улар мутахassisларнинг ўз вақтида ажратилиши ва улардан мақсадли фойдаланилиши устидан тизимли ҳамда қатъий назорат ўрнатилишини таъминласин. Айборд шахсларга нисбатан қонунчиликка биноан қатъий жазо чоралари кўлланисин.

8. Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги, Иқтисодий вазирлиги, Халқ таълими вазирлиги, Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлиги Коқалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимлари билан ҳамкорликда болалар

Ўзбекистон Республикаси Президенти

Тошкент шаҳри,
2010 йил 5 май

спорти объектларининг спорт анжомлари ва ускуналари билан жиҳозланишининг батафсил инвентаризацияси асосида ишлаб чиқилган нормативларга мувофиқ уларни янада тўлиқ жиҳозлаш, эскирган ашёларни ўз вақтида янгилаш ва алмаштириш бўйича аниқ тақлифларни бир ой муддатда Вазирлар Маҳкамасига киритсин.

9. Ўзбекистон Республикаси Маданият ва спорт ишлари вазирлиги, Спорт турлари бўйича республика федера-циялари Халқ таълими вазирлиги, Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликлари билан биргаликда республика ҳудудларида, айниқса қишлоқ жойларда, тизимили асосда болалар спорти иншоотлари негизида республикинг етакчи спортивчилари, Олимпиада ва Осиё ўйинлари, жаҳон чемпионатлари ва бошқа халқаро мусобақалар чемпионлари ҳамда совриндорлари иштироқида кўргазмали маҳорат сабоқлари ўткалишини ташкил этсин.

10. Ўзбекистон Республикаси Иқтисодий вазирлиги, Молия вазирлиги, Халқ таълими вазирлиги, Ташкии иқтисодий алоқалар, инвестициялар ва савдо вазирлиги манфаатдор вазирликлар, ҳўжалик бирлашмалари ва корхоналари билан ҳамкорликда 2010 йилнинг 1 сентябрингача болалар спорти объектларининг футбон, волейбол, баскетбол, гандбол ва теннис контоклари, бадий ҳамда спорт гимнастикаси, спортнинг ўйин турлари бўйича янги қўшимча секция ва гуруҳлар ташкил этиш ҳисобига болалар спорти объектларидан фойдаланиш даражасини ошириш чора-тадбирларни кўрсинар.

Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлиги, "Ўзстандарт" агентлиги ишлаб чиқарилётган спорт товарларининг, шу жумладан ишлаб чиқарышда фойдаланилаётган материаллар ва бутловчи буюмларнинг сифати, уларнинг санитария нормалари ва халқаро стандартларга мувофиқлиги устидан қатъий назорат ўрнатасин.

11. Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги билан ҳамкорликда бир ой муддатда мутахassis тренерларнинг тарбияланувчилари спорт маҳоратига эришганлиги, республика ва халқаро мусобақалардаги чиқишларининг самара-дорлиги учун улар мутахassisларнинг ўз вақтида ажратилиши ва улардан мақсадли фойдаланилиши устидан тизимли ҳамда қатъий назорат ўрнатилишини таъминласин. Айборд шахсларга нисбатан қонунчиликка биноан қатъий жазо чоралари кўлланисин.

12. Мазкур қарорнинг ижросини назорат қилиш ўзбекистон Республикаси Бош вазири Ш.М.Мирзиёев зиммасига юклansin.

И.КАРИМОВ

9-may —
Xotira va
qadrlash kuni

Пойтахтимиздаги Марказий офицерлар саройида «Фахрийлар ҳамиша эъзозда» мавзуида учрашув бўлиб ўтди.

Ўзбекистон Хотин-қизлар кўмитаси, Мудофаа вазирилиги ва Республика Болалар бадиий ижодиёти маркази томонидан ташкил этилган тадбирга уруш ва меҳнат фахрийлари, маҳаллалар, хотин-қизлар кўмиталари фаоллари, турли соҳаларда узоқ йиллар самарали меҳнат қилган нуроний онахонлар тақлиф этилди.

Хотин-қизлар кўмитаси раисининг ўринbosari M.Зуфарова юртимизда аёлларнинг давлат ва жамият қурилишидаги фаол иштирокини

**САОДАТЛИ
КУНЛАР
ШУКРОНАСИ**

таъминлаш, уларни ҳар жиҳатдан кўллаб-куватлаш юзасидан амалга оширилаётган кенг қамровли ишларда Иккинчи жаҳон уруши йилларида фронтда ва фронт ортида фидойилик кўрсатган фахрийонахонларни эъзозлаш, ижтимоий ҳимоялаш, саломатлигини мустаҳкамлаш, уларга муддий ва маънавий кўмак кўрсатиётган таъкидлари.

Бунда Президентимизнинг 2010 йил 24 марта қабул қилинган «Иккинчи жаҳон урушидаги Галабанинг 65 йиллиги нишонланиши муносабати билан 1941—1945 йиллардаги уруши қатнашчилари ва ногиронларни мукофотлаш тўғрисида»ға фармони муҳим омил бўлаёттир.

Собир Раҳимов туманидағи «Шифокорлар» маҳалласида истиқомат қилувчи меҳнат фахрийси Матлуба ая Каримова бугунги саодатли кунларимизга шукроналар айтади.

— Бугун умрим ўқитувчилар билан ўтди, — дейди онахон. — Бугун таълим соҳаси ривожига кўрсатилаётган доимий ўтибор ва ғамхўрлик ҳар биримизнинг, айниқса, кекса авлод вакилларининг ҳавасини келтиради. Бу озод ва эркин, ёрг

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИ СЕНАТИНИНГ ИККИНЧИ ЯЛПИ МАЖЛИСИ ТҮФРИСИДА АХБОРОТ

(Давоми. Боши 1-бетда.)

Дастурда парламент қабул қилган қонунларнинг марказда ижро этувчи ҳокимият, хукумат ва жойларда ҳокимликлар томонидан ижро этилиши устидан парламент назоратини қатъий таъминлаш масалалари алоҳида эътибор берилган.

Дастурнинг қоидалари давлатимиз раҳбарининг маъруза сида белгилаб берилган парламентни демократик янгилашиларни, кучли фуқаролик жамиятини шакллантиришга қаратилган либерал ислоҳотларни амалга оширувчига алантириш, фуқаролик жамияти институтлари, шу жумладан фуқаролар ўзини ўзи бошқариш органларининг жамият ва давлат қурилиши тизимидағи хукуклари, ваколатларини кенгайтириш, оммавий ахборот воситаларини янада либераллаштириш, мамлакатда олиб борилаётган ислоҳотлар сиёсатининг ошкоралиги ва очик-ойдинлигини таъминлаш сингари вазифаларни рўёбга чиқаришга йўналтирилган. Дастурда Сенат кўмиталарининг халқ депутатлари маҳаллий Кенгашлари ва уларнинг доимий комиссиялари билан ўзаро ҳамкорлик қилиш механизмини кучайтириш, шунингдек, мамлакат хавфсизлигини, барқарорлигини таъминлаш, унинг миллий манфаатларни химоя қилиш масалаларига алоҳида эътибор қаратилган.

Дастурда парламент фаолиятининг мазкур вазифаларни барқаришга қаратилган турли шакллари: кўмиталарнинг сайёр маҳлислари, минтақаларни ижтимоий-иқтисодий ривожлантиришнинг фоят муҳим масалалари юзасидан парламент эшитувлари, давра сұхбатлари, семинарлар, конференциялар ҳамда 2010 ва шундан кейинги йилларга мўлжалланган бошқа чоралар назарда тутилмоқда. Дастур ҳар томонлама муҳокама қилинганидан сўнг Сенат аъзолари томонидан маъкулланди.

Шундан кейин парламент юқори палатасининг аъзолари ижтимоий-иқтисодий ва суд-хукук ислоҳотларини янада чуқурлаштиришга қаратилган Ўзбекистон Республикасининг бир қатор қонунларини кўриб чиқдилар.

Сенаторлар «Аҳоли ўртасида микронутриент етишмаслиги профилактикаси түғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунини кўриб чиқдилар. «Баркамол авлод йили» давлат дастури доирасида қабул қилинган ушбу Қонун мамлакат аҳолиси ўртасида микронутриент етишмаслиги профилактикасининг, бу соҳани давлат томонидан тартибига солиши тизимининг самарадорлигини оширишга қаратилган.

Қонунда озиқ-овқат маҳсулотини инсон организми учун ҳаётӣ муҳим бўлган элементлар — микронутриентлар би-

лан бойитиш ишларини амалга ошириш тартиби белгиланади. Қонун микронутриент етишмаслиги ҳаммадан кўп ривожланган аҳоли орасида тегишли олдини олиш ишларини, шунингдек, соглом овқатланиш масалалари юзасидан маърифий ишларни амалга оширишни назарда тутади.

Сенаторларнинг фикрича, Қонуннинг қабул қилиниши оналар ва болалар саломатлигини яхшилашга, микронутриент етишмаслиги сабабли қасалланишнинг камайишига ёрдам беради, ёш авлоднинг баркамол ривожланиши учун қулаш замин яратади. Сенаторлар Қонунни маъкулладилар.

Сенаторлар «Суд экспертизаси түғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунини кўриб чиқдилар. Сенат томонидан маъкулланган ушбу Қонун суд экспертизаси институти билан боғлик муҳим масалаларни ҳал қилишга йўналтирилган. Қонун демократик принципларга асосланган, судлов ишини юритиш турларидан қатъи назар, суд-экспертлик фаолиятини тартибига соладиган умумий нормаларни, шунингдек, суд-эксперти ва унинг хуласасининг мустақиллигини таъминлайдиган нормалар ва бошқа қоидаларни ўз ичига олуви чагарни нормативхукукий ҳужжатдир.

Сенаторлар «Суд экспертизаси түғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонуни қабул қилинганини муносабати билан Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартиш ва кўшимчалар киритиш ҳақида»ги Қонунни ҳам кўриб чиқдилар ва маъкулланди. Қонун жазони енгиллаштирувчи ҳолатларда содир этилган жиноятлар учун жазо тайинлашнинг хукукий механизmlарини янада такомиллаштиришга қаратилган. Ҳар томонлама муҳокама қилиш якунлари бўйича «Ўзбекистон Республикасининг Жиноят кодексига кўшимчма киритиш ҳақида»ги Қонунни ҳам кўриб чиқдилар ва маъкулланди. Қонун жазони енгиллаштирувчи ҳолатларда содир этилган жиноятлар учун жазо тайинлашнинг хукукий механизmlарини янада такомиллаштиришга қаратилган. Ҳар томонлама муҳокама қилиш якунлари бўйича «Ўзбекистон Республикасининг Жиноят-процессуал кодексига, Маъмурий жавобгарлик түғрисидаги кодексига, Фуқаролик процессуал кодексига ҳамда Ҳўжалик процессуал кодексига ўзгартиш ва кўшимчалар киритилди.

Сенаторлар «Фуқаролар соғлигини сақлаш түғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунининг 10 ва 11-моддаларига ўзгартишлар киритиш ҳақида»ги Қонунни кўриб чиқдилар. Қиритилган ўзгартишлар жисмоний шахсларнинг хусусий тиббий фаолият билан шуғуланиш хукукини истисно этади. Қонунни муҳокама қилиш асносида сенаторлар кўриб чиқлаётган Қонун соғликини сақлаш тизимида амалга оширилаётган кенг кўлами, изчил ислоҳотларнинг ҳукук базасини янада такомиллаштиришга қаратилганлиги, бу ислоҳотларнинг энг муҳим вазифаси мамлакат аҳолисига малакали тиббий хизмат кўрсатишнинг хукукий кафолатларини мустаҳкамлашдан иборат эканлигини кўрсатиб ўтилар. Қонун сенаторлар томонидан маъкулланди.

«Архив иши түғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунини кўриб чиқиш чоғида қайд этиб ўтилганидек,

ушбу Қонуннинг қабул қилиниши ҳозирги талаблар ва стандартларни ҳисобга олган ҳолда архив ҳужжатларини бутлаш, ҳисобга олиш, сақлаша ва улардан фойдаланиш тизимини такомиллаштиришга, алоҳида қимматли бўлган ва мамлакатнинг миллий бойлиги ҳисобланган нобёб ҳужжатларнинг бут сақланишини таъминлашга ёрдам беради. Сенаторлар қонунни маъкулладилар.

Сенаторлар «Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартишлар ва кўшимчма киритиш түғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунини кўриб чиқиб, маъкулладилар. Ушбу Қонунга мувофиқ шахснинг касб юзасидан ўз вазифаларни бажармаганилиги ёки лозим даражада бажармаганилиги оқибатида бошқа шахсга ОИВ касаллиги/ОИТСни юқтирганик учун жинойи жавобгарлик учун қонунни таъминлашга ёрдам беради. Сенаторлар Қонунни маъкулладилар.

Сенаторлар «Суд экспертизаси түғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунини кўриб чиқдилар. Сенат томонидан маъкулланган ушбу Қонун суд экспертизаси институти билан боғлик муҳим масалаларни ҳал қилишга йўналтирилган. Қонун демократик принципларга асосланган, судлов ишини юритиш турларидан қатъи назар, суд-экспертлик фаолиятини тартибига соладиган умумий нормаларни, шунингдек, суд-эксперти ва унинг хуласасининг мустақиллигини таъминлайдиган нормалар ва бошқа қоидаларни ўз ичига олуви чагарни нормативхукукий ҳужжатдир.

Сенаторлар «Суд экспертизаси түғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонуни қабул қилинганини муносабати билан Ўзбекистон Республикасининг Жиноят кодексига кўшимчма киритиш ҳақида»ги Қонунни ҳам кўриб чиқдилар ва маъкулланди. Қонун жазони енгиллаштирувчи ҳолатларда содир этилган жиноятлар учун жазо тайинлашнинг хукукий механизmlарини янада такомиллаштиришга қаратилган. Ҳар томонлама муҳокама қилиш якунлари бўйича «Ўзбекистон Республикасининг Жиноят-процессуал кодексига, Маъмурий жавобгарлик түғрисидаги кодексига, Фуқаролик процессуал кодексига ҳамда Ҳўжалик процессуал кодексига ўзгартиш ва кўшимчалар киритилди.

Сенаторлар «Суд экспертизаси түғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунини кўриб чиқдилар. Қиритилган ўзгартишлар киритиш ҳақида»ги Қонунни ҳам кўриб чиқдилар. Қиритилган ўзгартишлар жисмоний шахсларнинг хусусий тиббий фаолият билан шуғуланиш хукукини истисно этади. Қонунни муҳокама қилиш асносида сенаторлар кўриб чиқлаётган Қонун соғликини сақлаш тизимида амалга оширилаётган кенг кўлами, изчил ислоҳотларнинг ҳукук базасини янада такомиллаштиришга қаратилганлиги, бу ислоҳотларнинг энг муҳим вазифаси мамлакат аҳолисига малакали тиббий хизмат кўрсатишнинг хукукий кафолатларини мустаҳкамлашдан иборат эканлигини кўрсатиб ўтилар. Қонун сенаторлар томонидан маъкулланди.

«Архив иши түғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунини кўриб чиқиш чоғида қайд этиб ўтилганидек,

октябрь) ратификация қилиш ҳақида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунини кўриб чиқдилар ва маъкулладилар.

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Инсон хукуқлари бўйича вакили (Омбудсман)нинг 2009 йилдаги фоалияти түғрисидаги ҳисоботни кўриб чиқиш чоғида ҳисобот йили инсон хукуқларини таъминлаш соҳасида муҳим давр бўлганини кўрсатиб ўтилди. 2009 йил апрель ойида қабул қилинган «Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Инсон хукуқлари бўйича вакили (Омбудсман) фоалияти тақомиллаштирилиши муносабати билан Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартиш ва кўшимчалар киритиш түғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунини кўриб чиқиб, маъкулладилар. Ушбу Қонунга мувофиқ шахснинг касб юзасидан ўз вазифаларни бажармаганилиги ёки лозим даражада бажармаганилиги оқибатида бошқа шахсга ОИВ касаллиги/ОИТСни юқтирганик учун жинойи жавобгарлик учун қонунни таъминлашга ёрдам беради. Сенаторлар Қонунни маъкулладилар.

Ҳисобот йилида Ўзбекистон Республикаси Ҳисоб палатаси томонидан турли вазирликлар ва идораларда 14 та асосий йўналиш бўйича 47 та назорат тадбири ўтказилган. Ҳусусан, «Бюджет тизими түғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунини бажарши юзасидан Ўзбекистон Республикасининг 2008 йилги давлат бюджетини ижро этиш түғрисидаги ҳисобот ташки аудитдан ўтказилди ва баҳоланди, Ўзбекистон Республикасининг 2010 йилги давлат бюджети лойиҳаси экспертиза қилинди.

Ўзбекистон Республикаси давлат бюджети маблағларининг мақсадли ва самарали сарфланиши қаттиқ назорат қилиб борилди. Маҳаллий бюджетлар даромадларини шакллантириш манбаларига, бюджет маблағларидан қатъи ян ўз ўрнида фойдаланишга, шунингдек, минтақаларнинг дотацияга эҳтиёжи даражасини қисқартиш юзасидан жойларда кўрилган чораларнинг натижасига алоҳида эътибор берилди.

Мамлакатнинг йирик саноат корхоналарда жаҳон молиявий-иқтисодий инкизози оқибатларини камайтириш ва юмаштиш юзасидан кўрилаётган чораларнинг самарадорлиги ўрганилди, шунингдек, тижорат банклари давлат томонидан ажратилган маблағлардан мақсадли ва самарали фойдаланишининг аҳволи текширилди.

Ҳисоботни муҳокама қилиш асносида сенаторлар вазирликлар ва идоралар томонидан бюджет маблағларидан фойдаланиш, маҳаллий бюджетларни ижро этиш борасидаги мавжуд камчиликларни, Ҳисоб палатаси томонидан жойларда аниқланган молиявий хукуқбузарликларни бартараф этиш юзасидан олиб борилаётган ишни танқидий баҳоладилар. Ўзбекистон Республикаси Ҳисоб палатаси амалга ошираётган назорат тадбирларини кучайтириш ва самарадорлигини оширишга қаратилган таклиф ва тавсиялар баён этилди.

Сенат аъзолари томонидан кун тартибида киритилган бошқа масалалар ҳам кўриб чиқдилар. Тегиши масалалар юзасидан қабул қилинган қарорлар оммавий ахборот вондиларида алоҳида эътибор берилди.

Шу билан Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенатининг Инсон хукуқлари бўйича вакили этиб сайдади. Ўзбекистон Республикаси Сенат аъзолари томонидан тартибида киритилган бошқа масалалар ҳам кўриб чиқдилар. Тегиши масалалар юзасидан қабул қилинган қарорлар оммавий ахборот вондиларида белгиланган тартибида эълон қилинади.

Шу билан Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенат аъзолари томонидан тартибида киритилган бошқа масалалар ҳам кўриб чиқдилар. Тегиши масалалар юзасидан қабул қилинган қарорлар оммавий ахборот вондиларида белгиланган тартибида эълон қилинади.

Президентимиз Ислом Каримов "Адабиётга эътибор - маънавиятга, келажакка эътибор" рисоласида халқимиз маънавиятинг, миллий тафаккури мизнинг ажралмас қисми бўлган адабиётимизнинг баркамол авлод тарбиясидаги улкан аҳамияти хусусида алоҳида тўхтатган.

Ўзбекистон Халқ таълими вазирлиги, Республика таълим маркази, Ёзувчилар уюшмаси ҳамкорлигига "Баркамол авлод йили" давлат дастури доирасида "Адабиётта эътибор - келажакка, маънавиятга эътибор" мавзууда ташкил этилган анжуманда бу борада адабиёт фани ўқитувчилари олдиаги долзарб вазифалар атрофлича муҳокама этилди.

Тошкент шаҳар Шайхонтохур туманидаги 243-умумий ўрта таълим мактабида бўлиб ўтган ушбу анжуманда ёзувчи ва шоирлар, тилшунос ва адабиётшунос олимлар, она тили

АДАБИЁТ – МАЪНАВИЙ ТАРБИЯ ОМИЛИ

ва адабиёт фани ўқитувчилари, маънавият тарбиботчилари, "2010 йилнинг энг яхши фан ўқитувчиси" республика қўрик-танлови голиблари, "Адабиёт" дарсларининг муаллифлари, услубчилар иштирок этди.

Ўзбекистон

халқ таълими вазирининг ўринбосари А.Холбеков,

Ёзувчилар уюшмаси раисининг ўринбосари С.Сайдид ва бошқалар Президентимиз Ислом Каримов раҳнамолигига ёшлар ҳуқук ва манбаатларни ҳимоялаш, уларга пухта билим бериш баробарида маънавиятни юксалтириш, қалби ва онгода она Ватанга муҳаббат, миллий анъана ва қадри-

ятларимизга ҳурмат, истиқлол гояларига садоқат туйгуларини мустаҳкам қарор топтириш юзасидан амалга оширилаётган ишлар ўзининг юксак самараларини берадётганини таъкидлади.

маънода истиқлол йилларида миллий адабиётимизни янада равнаж топтириш, бу соҳада изланётган ижодкорлар учун зарур барча шароит ва имкониятларни яратиш, ёш қалам-кашларни кўллаб-куватлаша алоҳида эътибор қаратилмоқда.

Ёзувчиларни эзгу фазилатлар соҳи-

би этиб тарбиялаш, уларда фаол фуқаролик позициясини шакллантириш, ўғил-қизларда китобга, адабиётта бўлган ҳурмат ва меҳрини кучайтириш буғунги кунда долзарб аҳамият касб этилмоқда. Бу эса адабиёт ўқитувчилари зиммасига алоҳида масъулият юклайди. Шу мақсадда Халқ таълими вазир-

БИЗ МЕҲР УЛАШАМИЗ

Махсус мактаб-интернатларда меҳнат қилаётган устоз-мураббийлар елкасида масъулиятнинг юки бир қадар оғирроқ эканини яхши биламиз. Фарғона вилояти халқ таълими бошқармаси тасаруфидағи 4-сонли маҳсус мактаб-интернатга 18 йилдан бўён раҳбарлик қилиб

та билим олиши учун керак бўлган барча шарт-шароитлар мавжуд. 220 ўринли шинам ётоқхона, ошхона, 6 та касб-хунар ўргатиш устахонаси ҳамиша ўқувчи-ёшлар билан гавжум. Бундан ташқари, 12та тўгарак фоалияти ҳам йўлга кўйилган. Жумладан, мини-футбол, теннис,

Maxsus maktablarda

келаётган Дилдора Ортикова мана шу масъулиятни дилдан ҳис этиди.

— Мактабимизда 231 нафар имконияти чекланган бола таълим-тарбия олади, — дейди Д.Ортикова биз билан сұхбатда. — Уларга 80 нафарга яқин ўқитувчи ва тарбияни сабоқ беради. Ўқувчиларга билим бериш, хунар ўргатиш билан бирга, уларнинг саломатлигини ҳам назорат қилиб борамиз. Тиббиёт хоналаримиз доимо болалар хизматида.

Мазкур мактаб-интернатда ўқувчиларнинг пух-

рассомлик, рақс, дурадгорлик, тикувчилик, сувоқчилик, сартошлик каби ўнлаб касб-хунар сир-асорлари пухта ўргатилмоқда.

Мактаб-интернат вилюят ИИБ раҳбарияти вакиллари билан доимий ҳамкорликни йўлга кўйган. ИИБ ШТБИ бошлиғи ўринбосари, майор Ё.Абдуллаев ҳамда Учкўпрак тумани ИИБ бошлиғи ўринбосари майор К.Орипов билан тез-тез учрашувлар ташкил этиб турилади.

Баҳодиржон ШОКИРОВ,
«Ma'rifat» мухбири

НАВБАТДАГИ БОСҚИЧГА ЙЎЛЛАНМА

ЎМҚҲТ маркази ташабуси билан ўтказилаётган «Йилнинг энг яхши касб-хунар таълими ўқитувчisi» қўрик-танлови ўқитувчиларнинг фаолигини оширишда муҳим омил бўлиб, уларнинг педагогик ва психологияни пухта баробарида ўқитишнинг ноанъанавий интерактив услубини кўллаган ҳолда ютукларни намойиш этиш мақсадини назарда тутади.

Яқинда Намангандаги шаҳар педагогика коллежида мазкур танловнинг коллеж босқичи ўтказилиб, унда 12 нафар ўқитувчи иштирок этди. Бта шартдан иборат бўлган танловда иштирокчилар нафақат таълим-тарбия жараёнида, балки ижодда ҳам, санъатда ҳам ўз истеъододларини намойиш этиб, ўзлари яратган композиция ва саҳна кўринишларини ижро этишлари билан йигилганларнинг олқишиларига сазовор бўлди.

Кизгин ўтган беллашувда ўқитувчилик соҳасида эндиғина таҳриба тўплайтган ёшлар нималарга қўдир эканликларини намойиш этди. Коллежнинг инглиз тили ўқитувчisi Дониёрбек Парпиев олий ўринни эгаллаб, навбатдаги босқичга йўлланма олди. Иштирокчилар коллеж маъмуритининг «Фаҳрий ёрлик» лари ва қимматбахо соғвалари билан тақдирланди.

Кўпайсан ХЎЖАМБЕРДИЕВ,
Намангандаги вилояти

ҚАДРИЯТЛАР ЗАМИРИДА ЮКСАК ЭҲТИРОМ

(Давоми. Боши 1-бетда.)

Тошкент вилояти Чирчиқ шаҳридаги барча умумтаълим муасасаларида ҳам "Хотира азиз, қадр муқаддас", "Унутмоқ осон-мас сизларни", "Аждодлар хоти-раси доимо қалбимизда" каби мавзуларда дийдорлашув кечалари, кексаларга эҳтиром ва хотира тадбирлари юқори савияда ташкил этилмоқда.

— Президентимиз Ислом Каримов томонидан 9 май — "Хотира ва қадрлаш куни" деб ўзлон қилиниши натижасида аждодларимиз руҳини хотирлаш, уларнинг эзгу ишларини давом эттириш, бугунги кунда ён-атрофимида умргузаронлик қилаётган нуроний кексаларимизга ҳурмат кўрсатиш, эъзозлаш каби ха-лқимизнинг энг эзгу азалий қадриятлари янада юқори босқичга кўтарили. Айниқса, ёшларимиз онгу тафаккурида ушбу умрбояй тушунчаларни шакллантириш юксак маънавиятли авлодни камол топтиришимизда жуда муҳим аҳамиятга эга, — дейди Чирчиқ шаҳар халқ таълими бўлнимининг маънавият ва маърифат ишлари бўйича баш мутахассиси Муборак Жуманова. — Шу маънода шаҳримиздаги барча таълим муасасаларида Халқ таълими вазирлиги, Тошкент вилоят XTB тавсиялари асосида "Хотира ва қадрлаш куни"ни кенг кўламда,

ўқувчиларимиз қалбida бир умрага муҳрланиб қоладиган даражада ўтказишига ҳаракат қилаялмиз. Саноатчилар шаҳридаги 2, 7, 9, 10-мактабларда бўлар эканмиз, бу ерга ташриф буюрган ўнлаб фахрий ўқитувчилар, уруш ва меҳнат фахрийлари юзидағи кувончни кўриб, уларнинг ўқувчилар билан самимий мулоқотларида қатнашиб, таъсири саҳна кўринишлари гувоҳига айландик.

— Урушдан сўнг кўп йиллар мана шу мактабда меҳнат таълими ва чизмачилик фанларидан сабоқ берганман, — дейди 2-мактабга ташриф буюрган фахрий Бекир Чубаров. — Бугун эса фарзандларимизга яратилган шароитларни кўриб ўзимни юз карга баҳтиёр ҳис этидим. Фарзандларимиз камоли бизнинг баҳти-миз-ку ахир. Кези келгандан биз кексаларга бу қадар юксак эҳтиром кўрсатаётган ҳукуматимизга, мана шу мактаб раҳбариятига чексиз миннатдорчилик билдиримоқчиман.

Шунингдек, иккичи жаҳон уруши йилларида тенгиз жасорат кўрсатган Туропбай Содиков,

муассасаси бўлган 9-мактаб ўқувчиларининг театр жамоаси чиқишилари ҳам шаҳардаги барча зиё масканлари бу кунга катта тайёргарлик кўрганлигини кўрсатди.

Ушбу кенг кўламли тадбирларда ўқувчи-ёшларимиз Ватанга садоқат, тинчлик деб атальши буюк неъматнинг қадрига етиш, аждодларга ҳурмат ва хотира муқаддаслиги каби эзгу қадрият ва туйгуларни яна бир бор чин дилдан ҳис қилишди. Бу эса уларнинг маънавий юксалишига ҳам ўзига хос ҳисса қўшиши шубҳасиз.

Бахтиёр ЁҚУБОВ,
"Ma'rifat" мухбири

Бурхон РИЗОҚУЛОВ
олган суратлар.

СЕНГА СОДИК ФАРЗАНД БҮЛАМИЗ, ЭЙ, АЗИЗ ВАТАН!

«Сүнгги құнғирок» ва «Битирув куни» тадбирлари қандай ўтказила迪?

Мана, 2009—2010 ўкув йили якунланишига ҳам санокли кунлар қолди. Умумий ўрта таълим мактабларида тарихий кун ҳисобланган «Сўнгги қўнфироқ» тадбирини ўтказишга катта аҳамият берилади. Қадрдон мактаби билан хайрлашаётган битирувчи синф ўкувчилари қалбидаги қўнфироқ садоси ҳаяжонли лаҳзаларни мухрлашига кўп бора гувоҳ бўлгансиз. Ана шу тадбирни эсда қоларли ва мазмунли қилиб ўтказиш мақсадида умумтаълим мактаблари мутасаддилари, синф раҳбарлари ва барча ўқитувчилар эътиборига куйидаги тавсия ҳавола этилмокда.

Билимлар масканига биринчи бор қадам қўйган ва муқаддас даргоҳ бўлиб қолган мактабни битириш чоғидаги сўнгги қўнғироқ ҳар бир инсон учун доимо ҳаяжонли, унутилмас ва шу билан бирга масъулиятли лаҳзаларга бой кечган. Ўқувчи мактабга, меҳрибон устози қучоғига ана шу садо оғушида кириб борган бўлса, «Сўнгги қўнғироқ» орқали эса, қутлуғ остона — катта ҳаётга қадам қўяди.

Республика таълим муассасаларида
Халқ таълими вазирлиги томонидан
тасдиқланган Дастур асосида “Битирув
куни”ни белгиланган вақтда ўтказиш
мўлжалланган.

2009—2010 ўкув йилининг якунига бағишлиланган «Сўнгги қўнғироқ» тадбирлари жорий йилнинг 25 май куни барча умумтаълим мактабларида эрталабки салқинда, дарснинг биринчи соатида ўтказилади.

«Сўнгги қўнфироқ», «Битирув куни» ўтказиладиган жойлар ўқувчилар учун салқин, барча техник ва ёнгин хавфсизлиги қоидалариға тўлиқ жавоб берадиган бўлиши керак. Тантана ўтказиладиган жой, албатта, аввалдан тайёрланиб, унда Давлат рамзлари, Президентимизнинг ўқувчи-ёшларга қаратадиган самимий сўзлари, «Баркамол авлод йили»га бағишлиланган турли деворий газеталар, байрамона фотосуратлар, касб танлашга оид бурчаклар, хайрлашув куни ҳақидаги мактаб альбомлари ҳамда «Оқ йўл, битирувчилар!», «Мактабимиз бир умр қалбимизда!» каби устозларга ва ўқувчиларга бағишлиланган алвонлар билан безатилиши тавсия этилади. Тадбир куни барча ўқувчилар мактаб либосида келишлари алоҳида аҳамиятга эга.

Тантаналарга туман (шахар) ҳоким-

Юнусобод туманида мактаб ўқитувчилари ўртасида ўзаро тажриба алмашиш, илғор тажрибаларни оммалаштириш, ёш мутахассисларга яқиндан кўмак бериш мақсадида бир қатор тадбирлар, фан ўқитувчиларининг туман Халқ таълими бўлими раҳбарлари ва методистлари билан давра сухбатлари бўлиб ўтмоқда.

«Куч — билим ва тафаккурда» деб номланган навбатдаги тадбирда тумандаги барча мактаб метод-бирашма аъзолари томонидан тайёрланган кўргазмали қуроллар ҳамда Энг яхши дарс ишланмалари бўйича голиблар аниқланди ва улар фахрий ёрликлар билан тақдирланди.

— Худди шундай тадбирни спорт, маънавий-маърифий ишлар йўналишида ҳам ўтказдик, — дейди ТХТБ мудири М. Одилова. — Бугун эса фан йўналиши бўйича 3 турда, яъни «Устоз—шогирд», «Энг яхши кўргазмали қурол», «Намунавий дарс ишланмаси» голибларини аниқлаш бўйича ҳакамлар ҳайъати кўрик-танлов ишларига якун ясади. «Устоз—шогирд» мактабининг шўъба йиғилишида эса ёш мутахассисларга услугубий тавсия ва методик йўл-йўриклар кўрсатилди.

Махмуда ВАЛИЕВА, «Ma'rifat» мұхбиди

**«Магнит» мухомори
Бурхон РИЗОКУЛОВ олган сурат.**

Metodik tavsiya

Байрам тадбирида, шунингдек, мактаб, туман, вилоят ва республика ҳамда халқаро фан олимпиадаси, спорт мусобақалари ва мусиқа танловларида муваффакиятли иштирок этган, жамоат ишларида фаол қатнашган ва ўкув йилини аъло баҳоларга тамомлаган истеъодли ўкувчиларни рағбатлантириш улар учун катта совға бўлиб, Еўрур бағишлайди.

Хар бир ота-она ўз фарзанди камолини, баҳтини кўришни истайди. У фарзанди ҳақида бирор ширин сўз эшитса, кўнгли тоғдек кўтарилади. Шунинг учун тадбирда ўқувчиларнинг “Энг ибратли ўқувчи”, “Энг фаол ўқувчи”, “Ижодкор ўқувчи”, “Ёш ихтирочи”, “Энг зукко ўқувчи”, “Мактабимиз фахри”, “Иқтидорли ўқувчи”, “Спорт устаси”, “Кучли ўқувчи”, “Компьютер устаси”, “Шахмат устаси” каби номинациялар билан тақдирланиши ҳам ота-оналарга кўтаринки кайфият бағишлийди.

Таълим муассасаларида битирувчиларга шаҳодатнома топшириш маросими ҳам кўтаринки руҳда ўтказилиши учун алоҳида тайёргарлик кўрилади.

Битиувчиларга ташхис маркази тавсияномаси шаҳодатноманинг ажралмас қисми сифатида илова қилиб топширилади. Мактабни аъло баҳолар билан тугатган ўқувчилар фахрий ёрликлар билан тақдирланиб, таълим муассасасида ташкил этилган «Бизнинг фахримиз» китобига фотосуратлари жойлаштирилади.

Бити्रувчи шаҳодатномани қўлга олгач, уларга кўнглидан ўтаётган туйғуларини ифодалаш учун сўз берилиши мумкин. Тадбирни нечоғли уюшқоқлик билан, самарали ўтказиш мактаб маъмурияти ҳамда тадбирни ташкиллаштирган ишчи грухига боғлиқ

Айрим таълим муассасаларида бундай маросимлар учун бити्रувчилардан маълум миқдорда маблағ йифиш, мактаб раҳбарлари ва ўқитувчиларни турли қимматбаҳо совғалар билан сийлаш ҳамда тантаналарни ўқувчи ёки ўқитувчиларнинг хонадонларида, ресторан ёки қаҳвахоналарда катта маблағ талаб этадиган тарзда ўтказиш қатъиян ман этилади. Бундай хатти-ҳаракатлар туман халқ таълими бўлимлари томонидан қатъий назоратга олиниши зарур.

РТМ «Маънавий-маърифий ишлар» бўлими

“СОГЛОМ ОНА – СОГЛОМ БОЛА” КОНЦЕПЦИЯСИ – АМАЛДА

Фарзанд хонадонимиз чироғи, наслымиз давомчисидир. Ҳа, айнан фарзандлар туфайли ҳаёт давом этади, миллатимиз, анъана ва қадриятларимиз асрлар оша яшайверади. Шу мънода фарзандга, оила ва жамият таянчи, соғлом, баркамол авлодни дунёга келтирувчи ҳамда тарбияловчи аёлга меҳр-эҳтиром кўрсатиш халқимизнинг азалий қадриятларидандир. Истиқлол йилларида юртимизда амалга оширилаётган изчил ислоҳотлар жараёнида бу борадаги эзгу анъана ва урф-одатларимиз янгича маъно ва мазмун билан бойиб бормокда.

Давлатимиз раҳбари ташаббуси билан амалга оширилаётган “Софлом она — соғлом бола” концепцияси замирида она ва бола саломатлигини асраш вазифаси, келажак авлодларнинг камолотини таъминлашдек эзгу мақсад мужассам. Мустақиллигимизнинг дастлабки йилларидан бошланган мазкур йўналишдаги тиббий-ижтимоий ислоҳотлар ўз самараларини бермоқда. Жумладан, оналар ва болалар ўлимий кескин камайди. Аҳолига бирламчи тиббий-профилактика, шошилинч ва ихтисослаштирилган тиббий ёрдам кўрсатишда замонавий тизим шакллантирилди.

Аҳолининг репродуктив саломатлигини асраш борасида қабул қилинган дастурларда белгиланган вазифалар босқичма-босқич бажарилиши натижасида фертиль ёшдаги аёлларни мукаммал тиббий кўриқдан ўтказиш йўлга қўйилди. Оила шифокорлари тиббий профилактика тадбирларини доимий асосда амалга оширмоқда. Бу кўриқни бирламчи шифо масканлари – қишлоқ врачлик пунктлари ва оиласий поликлиникаларда амалга ошириш учун барча шароит яратилган. Улар ЭКГ, флюрография, УЗИ, эндоскоп, фибраскоп ва лаборатория таҳлил воситалари билан таъминланган. Кўрик жараёнида аниқланган хасталиклар амбулатор ва стационар шароитда даволаниб, туғиши ёшидаги аёлларда экстрагенитал касалликларни сезиларли паражала камайтиришга аришилмоқда.

даражада камайтиришга эришилмоқда.

Давлатимиз раҳбарининг 2008 йил 18 июнда қабул қилинган «Болаликдан ногиронлар туғилишининг олдини олиш учун туғма ва ирсий касалликларни барвақт аниқлаш Давлат дастури тўғрисида»ги қарори асосида оналар ва болалар саломатлигини муҳофаза қилиш, соғлом авлод туғилиши ва тарбияланиши учун зарур шартшароитларни яратиш, ҳомиладор аёллар ва чақалоқлар патологиясини барвақт аниқлаш борасида кенг қамровли ишлар олиб борилмоқда.

Жойларда ҳомиладор аёллар ва чақалоқларни тиббий кўрикдан ўтказиш орқали ирсий касалликларни мумкин қадар эрта аниқловчи скрининг марказлари ташкил этилди. Туғруқ комплексларида Жаҳон соғлиқни саклаш ташкилоти томонидан тавсия этилган «Бехатар оналик» ҳамда «Болага дўстона муносабатда бўлиш» дастурларига биноан оналар ва болалар касалликлари ҳамда ўлимининг олдини олишга қаратилган янги перинатал технологиялар жорий этилмокда.

Президентимиз Ислом Каримовни 2009 йил 13 апрелда қабул қилинган «Она ва бола саломатлигини муҳофаза қилиш, соғлом авлодни шакллантиришга доир кўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги, 2009 йил 1 июляда қабул қилинган “2009—2013 йилларда аҳолининг репродуктив саломатлигини мустаҳкамлаш, соғлом бола туғилиши, жисмоний ва маънавий баркамол авлодни вояга етказиш борасидаги ишларни янада кучайтириш ва санарадорлигини ошириш чора-тадбирлари Дастури тўғрисида”ги қарорлари бу йўналишдаги ишларни янада юқори босқичга олиб чиқишда муҳим дастурламал бўлаётир.

— Мазкур ҳужжатларда белгиланган вазифалар ижросини таъминлаш мақсадида Ўзбекистон Соғлиқни саклаш вазирлиги ҳузурида «Аҳолининг репродуктив саломатлигини мустаҳкамлаш ва соғлом оилани шакллантириш» штаби, вилоятлар марказлари ва туманларда унинг филиаллари ташкил этилган, — дейди Республика репродуктив саломатлик маркази директори ўринбосари Феруза Раҳматуллаева. — Штаблар томонидан аҳолининг репродуктив саломатлигини яхшилаш бўйича жорий маълумотлар тўпланиб, таҳдил килинмоқда. Кишлоп ахолисига

малакали тиббий хизмат кўрсатишида жойлардаги тиббий муассасалар фаолиятини янада яхшилаш, қишлоқ врачлик пунктларининг моддий-техник басасини мустаҳкамлаш, тиббий хизмат сифатини оширишга алоҳида эътибор қаратилмоқда.

ҚВПларда оналар ва болалар, ўсмиirlар, аёллар ва аҳолининг барча қатламларига кўрсатилаётган тиббий хизмат сифатини янада ошириш мақсадида Республика репродуктив саломатлик маркази, Педиатрия илмий-тадқиқот институти, Республика ихтиослаштирилган Акушерлик ва гинекология илмий-амалий тиббиёт маркази, Тошкент тиббиёт академияси, Тошкент педиатрия тиббиёт институти олимлари ва етакчи мутахассисларидан иборат гуруҳлар ушбу шифо масканларида бўлиб, бирламчи тиббий муассасалар шифокорлари бу борада якиндан кўмак бермоқда.

Тиббиёт муассасалари таълим масканлари, маҳаллалар, хотин-қизлар кўмиталари, ФХДЕ органлари ва омавий ахборот воситалари билан ҳамкорликдаги тарғибот-ташвиқот ишларига алоҳида эътибор қаратмоқда. Жойларда репродуктив саломатлик-

нам уни келин қилиш истагини билдиргач, "белги" килиб қўйгандик, — дейди самарқандлик Шарофат Раҳимова. — Кудаларнинг истагига қарши бора олмай ўн олти ёшида турмушга бердик. Мана энди жабрини тортаяпмиз. Қизим ҳомиладорликни ниҳоятда кийин ўтказди. Набирам муддатига етмай, етти ойлигига туғилди, энг ёмони, ҳали турмуш сабокларига тайёр бўлмаган қизим билан кўёвим тез-тез жанжаллашадиган бўлиб қолди. Оқибатда ёш оила бузилди, узоқ йиллик дугонам билан орамизга совукчилик тушди. Ўйлаб қарасам, айб ўзимизда экан. Ҳаммасига сабаб қизимнинг ок-корани танимасдан оила қургани экан.

Ҳа, қизларни оила қуришга, она бўлишга, фарзанд тарбиялашга тайёр гарлиги етарлича бўлмай туриб, балоғатга етмасдан турмушга узатиш ўша оиласнинг келажаги омонат бўлишига олиб келишини бу каби ҳаётини мисоллар яққол кўрсатиб турибди.

Эркак ёки аёл турмушнинг барча жавобгарлигини ўз зиммасига ололмас экан, улар оила қуриши мумкин эмас, — дейди Ўзбекистон Мусулмонлари идораси раисининг ўринбосари Абдулазиз Мансур. — Динимизда никоҳ

Бироқ баъзи отоналар ёшларни тўғри йўлга бошлаш ўрнига «тўй куни тайин, вақтида ўтказмасак гап-сўз кўпаяди», деган баҳонада тўйни тезроқ ўтказиб олиш пайди бўлмоқда. Ана шундай бир жуфтлик тўйдан кейин тиббий кўрика келди. Текширишлар жараённида уларнинг бира-рида руҳий хасталик борлиги маълум бўлди. Натижада янги ҳаёт бошлаган ёшлар ажрашиб кетди.

Яна бир воқеа. Тиббий кўрик натижаларидан сўнг бўлажак куёв бир эмас, бир нечта ҳавфли юкумли касалликка чалингани маълум бўлди. Тўрт мучаси соғлом киз эса ҳаммасини билатуриб турмуш қуриш фикридан қайтмади. Бўлажак келин ўз ҳаётини барбод қилибгина қолмай, туғилажак фарзанднинг соғлигини ҳам хатарга кўяётганини, ҳар қанча тушунтиришларга қарамай, англаб етмади. Натижада ногирон фарзанд дунёга келди.

ҚЎЛИДА БОЛА, ҚЎЙНИДА БОЛА, БЎЙИДА БОЛА

Она ва бола соғлом бўлишининг зарур шартларидан бири түргуқлар орасидаги муддатни саклашдир. Фарзанд-

эмизадилар. Бу эмизиши камолига итказиши истовчилар учундир» («Бакара»-233).

«Унга ҳомиладор бўлиш ва уни (сутдан) ахратиш (муддати) ўттис ойдир...» («Ахкоф»-15).

Бу даврда ҳомила пайдо бўлса, эмизики чақалоқнинг ризқ-насибаси «ке-сиплиб» қолади.

Боланинг шакланиши ва ривожланишида она сутининг аҳамияти бекиёсdir. Она сути 2 йил мобайнида гўдакка асосий ва энг афзал озуқадир. Она сути таркибида маҳсус иммун гормонлар бўлиб, улар бола организмини турли хил касалликларга чидамли, ҳаётининг дастлабки кунларидан соғлом ва бақувват бўлиб ўсишини таъминлайди. Она сутининг яна бир бебаҳо хусусияти шуки, у боланинг аклий ривожланиши мөъёрида кечишида мухим ўрин тутади.

Агар бола 3-4 ойга тўлмасиданоқ аёл яна ҳомиладор бўлиб қолса, кўкрак сутининг таркиби ўзгаради ва ўз хусусиятини йўқотади, шу боис у эмизики бола учун зарага айланади. Бундай вазиятда, аксарият оналар боласини кўкрак сути билан озиқлантишини тўхтатади. Оқибатда, болалар ўзларининг саломатлиги ва аклий ривожланиши учун энг мухим неъмат бўлмиш она сутидан бебаҳра қолади.

Бундан ташқари, ўзининг бор имкониятларини олдинги боласига сарфлаб бўлган она организми бир-бир ярим йил ичидан дунёга келадиган навбатдаги фарзанднинг ривожланиши, туғилиши, ҳаётининг дастлабки кунлари ва ойлари учун мухим физиологик, руҳий ва психология кувватин тўла бера олмайди. Устига-устак ҳали ёшига етмаган болани парвариши қилиш оналардан кўшимча вақт, куч, эътибор ва эмоционал ривожланиши учун шароит яратилади. Бу муддат сакланмаган ҳолда онада камқонлик ривожланиди ва аёл организми касалликларга бериувчан бўлиб қолади. Навбатдаги ҳомиладорлик туғайли туғилган чакалоқни кўкрак сути билан эмизиши давом эттириб бўлмайди, ҳомиланинг ривожланиши ва ўсиши учун зарур озиқ моддалар етишмайди.

Афуски, шифокорлар кўрсатмасига риоя қилмай, саломатлигига бефарқ қарайдиган баъзи аёллар билиб туриб ўз ҳаётини хатарга кўймоқда.

Афуски, шифокорлар кўрсатмасига риоя қилмай, саломатлигига бефарқ қарайдиган баъзи аёллар билиб туриб ўз ҳаётини хатарга кўймоқда.

Тошкент шаҳридаги түргук мажмуаларидан бирига йигирма иккى ёшлардаги ҳомиладор аёл оғир ахволда олиб келинди. Бундан бир йил олдин биринчи фарзандини кесир кесиш усулида дунёга келтирган бу аёл ўзи истиқомат қиладиган худуддаги оилавий поликлиникада бир неча бор тиббий кўриқдан ўтказилган. Бундай ахволда яна ҳомиладор бўлиш ҳаётига жиддий хавф туғидиши шифокорлар томонидан ўтирилиб, контрацептив воситалар билан таъминланган. Бироқ у шифокорларнинг кўрсатмаларига риоя қилмай, қайнонасининг «ёшлигингизда, куч-куватингиз борида туғиб олинг, болалар бир-бирини етаклаб катта бўлаверади», деган гапига кулоқ тутиб, иккичи бор фарзанд кўришга қарор қилган. Ҳали қўлида эмизики боласи бор она учун ҳомиладорликни ҳаётини кечди, камқонлик уни ҳолдан тойдирди. Туғруқонада шифокорлар она ва боланинг ҳаётини асрар қолиш учун қаттиқ курашдилар. Ҳомила сақлаб қолинди, аммо аёл ногуд бўлди.

Исталмаган ҳомиладорликнинг олдини олиш масаласи кўпгина ислом давлатарининг диний экспертизаси томонидан ҳам кўллаб-куватланмоқда, — дейди Абдулазиз Мансур. — Башқача айтганда, кўпчилик ислом давлатларида контрацепция воситаларида фойдаланиш кенг миқёсда кўлланиммоқда. Аллоҳдан соғлом, ақли, наслимизга, ҳалқимизга, давлатимизга ва динимизга хизматда бўладиган комил фарзандларни умри билан, ризқи билан беришини сўрашимиз ва шунга интилишимиз ҳамда тайёр бўлишимиз керак. Ҳар бир туғилаётган фарзанд ота-онасининг исталган боласи бўлиб, уларнинг муҳабати, парвариши ҳамда ғамхўрлигига сазовор бўлишга ҳақлидир.

Ҳар томонлами соғлом фарзанд соғлом онадан дунёга келади. Ёшларда соғлом ва аҳил оила қуриш, соғлом турмуш тарзини қарор топтириш тадбирлари замирида ҳам баркамол авлодни вояга етказиш мақсади мужассам. Зоро, оила мустаҳкамлиги, она ва бола саломатлиги жамият равнақининг мухим кафолатидир.

**Олим ТЎРАҚУЛОВ,
ЎЗА шархловчиси**

ЖАМИЯТ РАВНАҚИНГ МУХИМ ҚАФОЛАТИ

нинг мазмун-моҳиятини тушунтиришга, қариндошлар ўртасидаги никоҳнинг зарарли оқибатларига бағишиланган давра сұхбатлари ташкил этилмоқда.

Фуқаролик ҳолати далолатномаларини ёзиш бўлимлари қошида ташкил этилган «Оила дорилғунуни» машғулотларига жалб килинаётган бўлажак келин-куёвларга шифокорлар, ҳуқуқ-шунослар, хотин-қизлар кўмиталари ходимлари никоҳчага тиббий кўриқдан ўтишнинг зарурати, эрта турмуш қуриш ва қариндошлар ўртасидаги никоҳнинг салбий оқибатлари, оила саломатлиги мавзуларида атрофлича маълумот бермоқда.

Айни вактда ёшларнинг асосий қисми олий таълим даргоҳлари, касб-хунар коллежлари ва лицейларда ўқиётгани ҳисобга олиниб, мазкур таълим муассасаларида «Ёш оила қурувчиликлар мактаби» ташкил этилди. Махсус дастур асосида ўтказиладиган машғулотлар, мавзуга оид давра сұхбатлари, турли семинарлар ёшларимизнинг тиббий, ҳуқуқий маданиятини юксалтиришда катта аҳамият касб этилмоқда. Баркамол авлод йилида оила институтини мустаҳкамлаш, соғлом турмуш тарзини қарор топтириш юза-сидан маърифий-тарбибот ишларининг қарови янада кенгаймоқда.

Бироқ, бундай кенг қаровли тадбирларга қарамай, репродуктив саломатлик талабларига зид равишида қизларнинг барвақт турмушга чиқиши, қонуний никоҳсиз турмуш қуриш, туғрulkar оралигидаги мақбул муддатга риоя этаслиқ, никоҳдан олдинги тиббий кўриқка бепарвоник билан қараш каби ҳолатлар ҳам кузатилмоқда.

КИЗИНГИЗ ТУРМУШГА ТАЙЁРМИ?

Кузатув ва таҳлилларда қизларнинг эрта турмуш қуриш ҳоллари кўп учраётгани ачинарлидир.

— Ҳар бир ота-она фарзандининг ҳаётда ўз бахтини топишини, унинг орзу-хавасини кўришни истайди, — дейди Ф.Рахматуллаев. — Лекин байзи ҳолларда фарзандининг ана шу «яхши» нияти курбонига айлануб қолётганини ҳамма ҳам чуқур ўйлаб кўрмайди. «Қизимни тезроқ турмушга берсам, хотиржам бўлардим» деган қараш билан фақат ўз ҳоловатини ўйлайдиган, фарзандининг ўкишини давом эттириши ёки эгаллаган касб-хунари бўйича ишлashing тўсқинлик қиласидиган ота-оналар ҳам йўқ эмас. Ўн саккиз ёшга кирмай турмушга узатилган қизлар оиласи ҳаётга, она бўлишга ҳам жисмонан, ҳам руҳан тайёрни бўлмаслиги аниқ. Эрта турмуш қурган, коллеж ёки лицейда ўқишини тамомлашга, мустакл ҳаётда ўз ўрнини топишга улгурмаган қизларимиз қандай килиб муносиб уй бекаси, келин ва она бўла олиши мумкин?

— Қизим ҳали болалигигидаёт дуго-

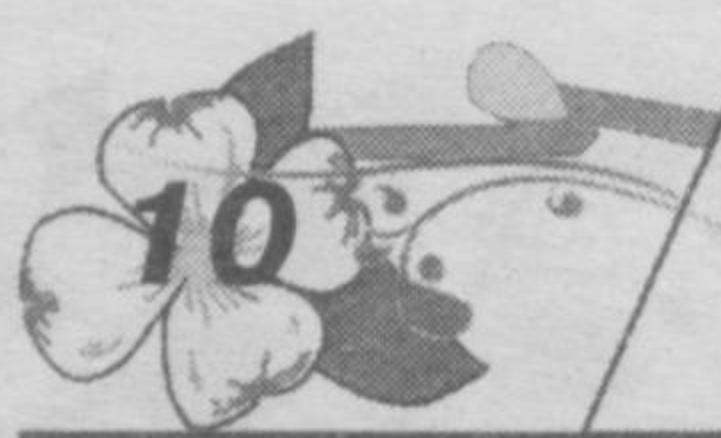
ёши кўрсатиби, вояга етган аёлга ўйланиш кераклиги билосита билдирилган. Жуфтликлар никоҳнинг ижтимоий талабларини қондира олиши, ўйрўзгорни юритиш ва фарзандларини тарбия қилишга қодир бўлишлари шарт.

Тиббиёт ходимларининг қайд этишича, ёшларнинг расмий никоҳдан ўтмай турмуш қуриш ҳоллари учраб турибди. Шарый никоҳ асосида турмуш курганлар болали бўлгач, фарзандининг туғилганик тўғрисидаги гуваҳномасини олиш учун ФХДЕ бўлимларига мурожаат қўлмоқдалар. Тошкент шаҳри, Тошкент, Фарғона, Самарқанд вилоятларida эса никоҳ ёшига етмаган 15-16 ёшдаги ўсмир қизлар орасидаги түргуқлар сони ошганлиги бу худудларда оила манфаатларини ҳимоя қилиш, репродуктив саломатликни яхшилаш тадбирларининг самарали ташкил этилмаганлигини кўрсатади. Демак, ота-оналар ўртасида, маҳалларда қизларни барвақт турмушга бериш ва эрта фарзанд кўриш асосатларини тушунтиришга оид ишларни танқидий таҳлили қилиш ва тегиши чора-тадбирларни кучайтириш зарур.

ТИББИЙ КЎРИК — МУСТАҲКАМ ОИЛА, СОҒЛОМ ФАРЗАНД ОМИЛИ

Оила — муқаддас кўрғон. Шу боис халқимиз янги ҳаёт остонасига қадам кўйган ёш келин ва кўёвларга доимо эътибор ва эҳтиром кўрсатади. Отабоболаримиз қиз узатиш, келин танлашда бўлгуси кудаларнинг насл-насибини сўраб-суршистирган замирида ҳам ёшларнинг ширин ҳаёт кечириши, келгуси авлодларнинг соғлом бўлишига қаратилган эътибор мужасам.

Оилалар мустаҳкамлигини таъминлаш, аёллар саломатлигини муҳофазалаш ва соғлом фарзандлар туғилишида никоҳланувчи шахсларни тиббий кўриқдан ўтказиш ишлари йўлга кўйилгани мухим омил бўлмоқда. Пойтахтимизнинг Учтепа туманидаги 23-оиласий поликлиника аҳолига ана шу йўналишида ҳам кенг хизмат кўрсатмоқда. Никоҳдан олдин тиббий кўриқдан ўтиш учун келган йигит-қизларга ўз саломатлигини асрар, соғлом оиланинг шакллантириш бўйича зарур маълумотлар берилади. Ўтган ҳили қарий учариминг нафар бўлгач келин-куёв тиббий кўриқдан ўтиш. Уларнинг эллиқдан зиёди ижтимоий хавфи юкори хасталиклар билан касалланганни аниқланди ҳамда тегишили шифохоналарга жўнатилди. Кўриниб турибди, ушбу тадбир инсон ҳаётини учун хатарли курбонига айлануб қўйилган юниси. Никоҳдан олдин тиббий кўриқдан ўтиш учун келин-куёв тиббий кўриқдан ўтиш. Уларнинг эллиқдан зиёди ижтимоий хавфи юкори хасталиклар билан касалланганни аниқланди ҳамда тегишили шифохоналарга жўнатилди. Кўриниб турибди, ушбу тадбир инсон ҳаётини учун хатарли курбонига айлануб қўйилган юниси. Никоҳдан олдин тиббий кўриқдан ўтиш учун келин-куёв т

МАЬНАВИЯТ КУНИ

ИНСОНИЙЛИК ВА МАХОРАТ ТАРБИЯСИДИР

Мустақилликнинг дастлабки йилларидан юртимизда маънавият ҳуқуқий демократик, фуқаролик жамияти қуришнинг муҳим омили ва давлат сиёсатининг устувор йўналишларидан бири сифатида эътироф этиб келинмоқда. Зоро, маънавият одамзод учун ҳамма замонларда ҳам энг буюк бойлик бўлиб келган ҳамда инсон ва жамият ҳаётида унинг ўрни ва аҳамияти бекёс ҳисобланади.

Бу ҳақиқатни чукур англаған ҳолда маънавиятимизни юксалтириш учун доимий иш олиб боришими, бу борадаги фаолиятимизни ҳар томонлама пухта ўйланган тизимли равишда ташкил этишимиз зарур бўлади.

Айни шу мақсадларда Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими вазирлигининг бўйруғи имзоланганини алоҳида таъкидлаш жоиз, унга кўра, 2010 йил февраль ойидан бошлаб А.Авлоний номидаги XTXKTMOMI ҳамда худудий ПККТМОИларида барча йўналишлар бўйича курсларнинг охирги куни "Маънавият куни" деб белгиланди. Чунончи, февраль ойидан эътиборан республикамиздаги барча ҳудудий малака ошириш институтлари ойнинг маълум кунидаги маънавий-маърифий йўналишдаги тадбирларни ўтказишнинг асосий марказларига айланади. "Маънавият куни"ни ўтказишдан мақсад баркамол авлодни тарбиялашда энг аввали ўзлари ибрат бўлган ҳолда педагог кадрларнинг Ватанга садоқат, миллатпарвар ва инсонпарвар, иймон-эътиқоди мустаҳкам, касбий маҳорати юқори, инсоний муносабатларни ўзида мужассам этган юқсан маънавиятли шахс фазилатларини янада такомиллаштиришдир.

Маънавият кунининг биринчи ярмida тингловчилар учун давлат ва жамоат арбоблари, таникли олимлар, мутахассислар, маданият, адабиёт ва спорт вакиллари иштирокида маънавий-маърифий тадбирлар ташкил этилади.

Тингловчилар билан Олий Мажлис Конунчилик палатаси ва Сенатига сеёҳат ташкил этилиб, депутатлар ва се-

наторлар билан учрашувларда уларнинг ишларни тартиби, таркиби тузилиши, фаолияти ва депутатларга яратилган иш шароитлари билан танишадилар. Депутатлар тинглов-

чиларни қизиқтирган саволларга жавоб беради. Чунончи, ҳудудий ПККТМОИлар тингловчиларининг вилоят ҳалқ депутатлари Кенгашларига саёҳат ва учрашувлари шу тарзда ташкил этилиши мумкин.

Институт биносида давлат ва жамоат арбоблари, таникли олимлар, адабиёт, санъат ва спорт вакиллари билан учрашув ўтказилганда гуруҳ раҳбарлари маънавий-маърифий ишлар бўйича проректор раҳбарлигига маърифий тадбир дастурини ёки сцена-рийсини ишлаб чиқади ва учрашувни асосда ўтказади.

Маърифий тадбирга ташриф буюрган шоир ва ёзувчilar ўз ижодларидан намуналар ўқиб, таникли актёр ва кўшиқилар ўз репертуарларидан намуналар ижро этади ва ҳ.к. Бу чиқишиларнинг барчаси тадбир мавзусига мос келиши, Ватан мадхи, ўтмиш тарихи-мизга ва миллий қадриятларга хурмат руҳини тарбиялашга хизмат қилиши лозим.

Ўз навбатида ВПККТМОИларида учрашув ва ижодий кечаларнинг қуйидаги йўналишлари тавсия қилинади:

— вилоят ҳалқ депутатлари Кенгашига саёҳат ва депутатлар билан сұхbatlар;

- вилоят драма театри жамоаси вакиллари билан учрашув;
- институт биносида ёзувчи ва

шоирлар иштирокида ижодий кеча ташкил этиш;

— ёш санъаткорлар, турли танловлар галибларининг концерт дастурини ўтказиш;

— таникли спорт усталари ва турли иқтидор вакиллари билан учрашувлар;

— машхур тадбиркорлар ва фермерлар билан давра сұхbatlari ўтказиш;

— "Табиатни асранг" мавзусида эколог олимлар билан сұхbatlар уюштириш;

— ҳудуддаги машхур инсонлар билан учрашув ташкил этиш.

"Маънавият куни"нинг иккинчи қисм тадбирлари доирасида республикамиздаги бунёдкорлик ишлари билан танишиш учун ҳудуднинг дикқатга сазовор жойларига, мукаддас қадамжолар ва зиёратгоҳларга саёҳатлар уюштирилади.

Бу тадбир дастурини тайёрлаганда "Ватан туйғуси", "Миллий урф-одатларимиз, анъана ва маросимларимиз, мукаддас қадамжоларга, зиёратгоҳларга саёҳатлар" мавзулари танлаб олинади. Зоро, жамиятимизни маънавий-ахлоқий жиҳатдан мустаҳкамлаш ва тараққий этиришда ҳалқимизнинг бой маданий тарихини чукур ўзлаштириш, жаҳон маданияти тарихида муносиб ўрин эгаллаган алломаларимизнинг меросини ҳар томонлама ўрганиш катта аҳамиятга эга. Улар яратган қадриятлар, улкан мерос ва асарлар ҳақида муайян билимга эга бўлиш ўзлигимизни англашда, миллий гоянинг тарихий асосларини эгаллашда муҳим маънавий омил бўлиб хизмат қиласди.

А.ХАСАНОВ,
А.Авлоний номидаги XTXKTMOMI
"Маънавият асослари"
кафедраси мудири,
доцент

ЯНГИ НАШР ЭТИШ БҮЙИЧА ТЕНДЕР САВДОЛАРИДА ИШТИРОК ЭТИШ УЧУН ТАКЛИФНОМА

Тендер тартиб рақами: 12-MRT-2010.

Тендер номи: дарслик ва ўқув-методик қўлланмаларни янги ва қайта нашр этиши юзасидан тендер савдолари.

Буюртмачи: Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими вазирлиги.

Манзил: Тошкент шаҳар 100159, Мустақиллик майдони, 5-й.

Молиялаштириш: давлат бюджети ва Республика мақсадли китоб жамғармаси маблағлари хисобидан амалга оширилади.

Буюртмачи мазкур тендер савдоларига дарсликлар ва ўқув-методик қўлланмаларни нашр этиши учун нашриётларни таклиф этади.

Тендер савдоларида қайта ташкил этиш (бўлиш, кўшиш ва ҳоказо), тугатиш ёки банкротлик босқичида бўлмаган, давлат реестрида рўйхатга олинганига олти ой муддатдан кам бўлмаган, шартномаларни бажармаганлиги учун судга тортилмаган, дарсликлар ва ўқув-методик қўлланмаларни нашр этиши билан шугулланиш учун лицензияга эга бўлган ҳамда илгари вазирлик билан тузилган шартномалар бўйича қабул қилинган маҳбуриятларни зарур даражада бажара олган нашриётлар қатнашиш ҳуқуқига эга.

Қатнашли буюртмачига шарномони бажариш қобилияти ва малакаси борлигини тасдиқловчи ҳужжатлар тақдим этиши керак ва мазкур ҳужжатлар тендер ҳужжатининг иккинчи бобида келтирилган талабларга жавоб бериши лозим.

Дарслик ва ўқув-методик қўлланмаларнинг оригинал макетига бўлган ҳуқуқ Буюртмачи ва Нашриётлар ўртасидаги шартномага мувофиқ Буюртмачига берилган.

Нашр этиладиган дарсликлар ва ўқув-методик қўлланмаларнинг номи ва нусхаси қўйидагилар:

2	Адабиёт	8	Қирғиз	1 089	Қайта нашр
3	Адабиёт	8	туркман	1 013	Қайта нашр

Тендер ҳужжатларини олиш учун талабгорлар Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими вазирлигининг махсус №20203000100101044002 (АТИБ ИПОТЕКА Банкнинг Мехнат филиали, МФО:00423, СТИР 201122808) ҳисоб рақамига 1 500 000 (бир миллион беш юз минг) сўм ўтказганлигини тасдиқловчи ҳужжатни тақдим этишлари шарт. Тўлов юқоридаги ҳисоб рақамига тўғридан-тўғри пул ўтказиш ўйли билан амалга оширилади. Тендер ҳужжатларини олиш учун қатнашчилар томонидан тўланган тўлов қайтарилади.

Тендер савдоларида қатнашиш истагини билдирган ва Тендер ҳужжатларини харид этган корхона ва ташкилотлар 2010 йил 10 майдан бошлаб ҳар куни (шанба ва якшанба кунларидан ташқари) Тошкент вақти билан соат 10:00 дан 17:00 гача тендер савдоларига тегиши қўшимча маълумотларни Тендер комиссиясининг ишчи органи Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими вазирлиги "Дарсликлар ва ўқув адабиётларнинг янги авлодини яратиш" бўлимидан (манзил: 100159, Тошкент шаҳри, Мустақиллик майдони, 5-й, 319-хона, телефон (+99871) 239-40-83, факс (+99871) 239-40-81) олишлари мумкин.

Тендер ҳужжатлари асосида талаб этиладиган барча ҳужжатлар таклифнинг умумий қийматининг иккى фоизидан кам бўлмаган закалат суммаси билан бирга 2010 йилнинг 25 май куни соат 14:00 га қадар юқорида келтирилган манзилга топширилиши шарт. Тендер таклифлари 2010 йил 25 май куни соат 15:00 да Республика таълим марказида (манзил: Тошкент шаҳри, Фурқат кўчаси, 174-й) барча қатнашчилар вакиллари иштирокида очилади. Кечикиб топширилган таклифлар очилмаган ҳолда қатнашчиларга қайтарилади.

Тендер комиссияси ўзининг эҳтиёткорлик чоралидан келиб чиқсан ҳолда Тендер ҳужжатининг I боб 6-бандида белгиланган тартибида Тендер ҳужжатларига қўшимчалар киритиш орқали таклифлар топширишнинг охирги муддатни узайтириши мумкин. Барча қатнашчиларнинг ҳуқуқлари таклифнинг охирги муддатидан ўзгарган муддатга мутаносиб равишда ўзгаради.

Буюртмачи қатнашчилар томонидан тендер таклифини тайёрлаш билан боғлиқ бўлган ҳужжатларга жавобгар эмас.

Пакет рақами	Дарсликлар номи	Синфи	Таълим тили	Адади	Нашр тури
1	Информатика ва хисоблаш техникаси асослари	8	Барча тилларда	548 055	Янги нашр
	Информатика ва хисоблаш техникаси асослари методика	8	Ўзбек, рус, корақалпоқ	15 997	Янги нашр

9-may — Xotira va qadrlash kuni

Эндиғина фан номзоди бўлиб, илмда бир нарсани қойил қилиб кўйгандек “ғоз” юрадиган пайтим. Дарсга қўнгироқ чалинишига бироз вақт бор. Институт ҳовлисида — тоза ҳавода туриб эдим, папкаларини кўксига босиб Абдураҳмон ака келиб қолдилар. Салом-алиқдан сўнг:

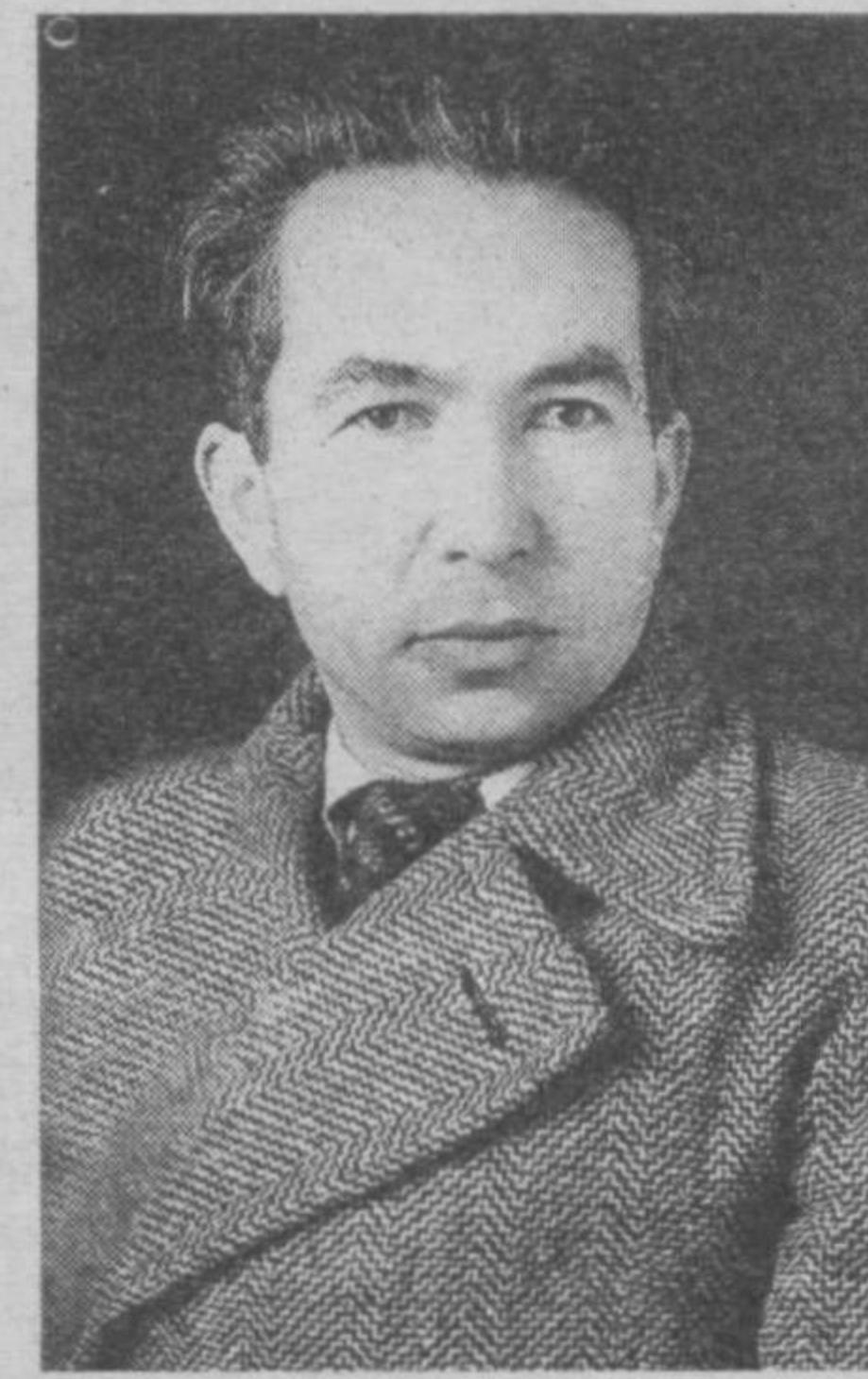
— Ҳа, ёлғон-яшиғлардан бормиди, бу ерда ўўддайиб турибисиз? — деб сўраб қолдилар.

— Дарсим бор эди, қўнгироқ ҳали вақт бор экан, тоза ҳавода турибман. Устоз, нега, сиз дарсни доим “ёлғон-яшиғ” деб атайсиз? — деб саволга тутдим.

— Ҳа, сизнинг ҳазрат Навоий ҳақидаги маърузаларингиз, менинг буюк Пушкин ижоди хусусидаги гапларим “ёлғон-яшиғ” бўлмай нима? Бу даҳолар ҳақида муқаммал сабоқ бермоқ учун мударрис камида уларнинг шогирди даражасида бўлиши лозим. Бунинг устига, биз билан сиз мадраса кўрмаганимиз,

1955 йили А.Алимуҳамедов Наманган педагогика институтида рус ҳамда чет эл ҳалқлари адабиётларидан дарс бера бошлади. Тақдир тақозоси билан яна Тошкентга қайтган А.Алимуҳамедов Низомий номидаги олий ўкув даргоҳида Шайхзода, Ҳакимжон Ҳомидий, Ҳамид Сулаймон, Натан Маллаев, Ўткир Рашид каби устозлар билан ҳамкорлик қилди. Рус филологияси кафедрасининг доценти сифатида умрининг охиригача (1985) рус ҳамда чет эл ҳалқлари адабиёти тарихидан маъруза ўқиб юрган Абдураҳмон Алимуҳамедов ҳозирги адабий жараёнда фаол иштирок этарди: Шайхзода бошқарган адабий машғулотларидан қолмас; Ҳайридин Салоҳ, Юсуф Шомансур, Анвар Истроилов, Тамила Қосимова, Пирмат Шермуҳамедов ижодини кузатиб борарди; Юсуфнинг

лиги меъёри асосида ғоятда синчковлик билан таҳлил қилинган, адабнинг санъаткор сифатида камолот касб этиб бориши кўрсатиб берилган. Мақолада муаллиф энди ёзувчи қаҳрамонлари дарду ҳасрати, кулгу шодлиги, изтиробу даҳшати, фавқулодда қувончу фахрими имоишора, бир сўз ёки ибора, ноғаҳоний хатти-ҳаракат орқали кўрсатишига, майда-чўйда деталлар воситасида кучли кечинмаларни ифодалай олишга эришатганини аниқ далиллар орқали асослаб кўрсатган. Шунинг учун ҳам бу мақола ҳамон илм-адаб аҳли на зарида, бу гу н ёзилган-дек севи и б ўқилади.

ЗАКИЙЛИК ЗУХУРИ

гапни чўрт кесдилар.

Бу киши адаб илмини нозик тушунадиган, закий донишманд, “муаллиф рақиби” даражасидағи мутаржим, жонфило педагог Абдураҳмон Алимуҳамедов эди. Бўлажак серқирра олим 1909 йили Фарғона шаҳрида дунёга келди. У 1924 йили ўша кезлардаги биринчи босқич ўрта мактабни туттагач, Москвага бориб, ишчилар факультетининг ўзбек бўлимига ўқишига кирди. Аммо соғлиғи ёмонлашгач, ўқишини Тошкентга кўчиришга мажбур бўлди. Шундай қилиб, Абдураҳмон ака 1930 йили Ўрта Осиё давлат университети(ҳозирги ЎзМУ)нинг ишчилар факультетини туттади; 1939 йили эса, Низомий номидаги Тошкент педагогика институтининг рус филологияси факультетини сиртдан имтиёзли диплом билан тамомлайди.

Олий ўкув ютидаги таҳсилдан сўнг, Абдураҳмон Алимуҳамедов дастлаб Ўзбекистон давлат нашиёти ҳамда радиоэшиттиришлар қўмитасида мухаррир, таржимонлик қилиб юрди; 1944—1946 йиллар давомида ҳукумат идораларида фаолият кўрсатди. Айни пайтда у таржимонлик билан ҳам жиддий шуғулланди: радионинг адабий-драматик эшиттиришлар бўлими учун жаҳон ёзувчиларининг сара ҳикояларидан намуналар ўғириб берди.

Абдураҳмон Алимуҳамедов 1948 йили “Абдулла Қаҳҳор ҳикояларида психологик тасвир” мавзусида номзодлик диссертациясини ёқлади. Тақризчилар ва файрирасмий сўзга чиқсанлар тадқиқот атрофидга жиддий баҳс ўюштирилар. Охир-оқибатда эса, ушбу иммий иш адабиётшуносликда бир янгилик сифатида юқори баҳоланди. Уша кунлари у Ўзбекистон Фанлар академияси Тил ва адабиёт институтининг иммий ишлар бўйича директор ўринбосари этиб тайинланди. Худди мана шу йиллари ўюштирилган қатагон Абдураҳмон акани ҳам ўз комига тортди...

юморлари, Пирматнинг дадил фикрлари устозга ўқиб тушарди; Ҳайридиннинг Ҳайнрих Ҳайнендан таржималарига йўл-йўрик кўрсатгандарининг гувоҳи бўлганман. Мен фикрда чўртке-сарлик билан андишалик Абдураҳмон акада мужассамлашганига ҳайрон қолардим. Буни устознинг Ўқтам Усмонов ҳамда Ҳайридин Салоҳ ижодига муносабатларида кўп кузатганим. Талабалар иммий анжуманларида сўзга чиққанида ҳам ниҳоятда эҳтиёткорлик, меҳрибонлик билан гапириб, дастурий мулҳазалар, изҳори ақида қиласди. Гоҳида баланд овоз билан гапирадиган, аслида эса, ерга қараб соқин юрадиган Абдураҳмон ака яқин дўстлари Мақсуд муаллим сингари бошларига замона зайлни туширган мусибатларни эслашни асло истамасди.

Ўтган асрнинг 50-йиллари иммий ва бадиий ижод майдонига кириб келган Абдураҳмон Алимуҳамедов замонавий адабиётнинг долзарб муаммоларини ўрганиш билан жиддий шуғулланди: ҳар бир шоир шеъриятининг ўзига хос айрича хусусиятларини, поэтик сеҳрини илғашга интилди. Ёш олим дикқатини бадиий адабиётдаги руҳият тасвири ўзига жалб этди. Шуниятда атоқли адиб Абдулла Қаҳҳорнинг ҳикоя ва романларидаги санъаткорлик сеҳрини, хусусан, улардаги психологик тасвири алоҳида дикқат билан, тадрижийликда ўрганиб чиқди. Натижада адиб Абдулла Қаҳҳор психологик тасвирига бағишлиган бир туркum тадқиқотлар вужудга келди. Уларнинг илк наомуни “Абдулла Қаҳҳор ҳикояларида психологик тасвир” (“Шарқ ўлдузи” журнали, 1947, 2—3-сонлар) деб номланади. Унда адабнинг “Гумроҳ”, “Тангрининг кулгуси”, “Анор”, “Бемор”, “Афлотун мұхаббати”, “Олам ёшарди”, “Хотинлар”, “Майиз емаган хотин”, “Невара”, “Йиллар” сингари бир қанча ҳикоялари мазмун ва шакл бир-

Устоз илмий-педагогик фаoliyatini илмий-услубий ишлар билан узвий боғлаб олиб борарди. У рус ва чет эл ҳалқлари адабиёти бўйича дастурлар яратди, мажмуа-хрестоматия, антологиялар тузишда иштирок этди; жаҳон ҳалқлари адабиёти дурдоналиридан кўплаб намуналарни ўзбек тилига ўғирди. Ана шу кўпийллик тажриба, ўқишиз-изланишлар натижаси ўлароқ “Антик адабиёт тарихи” (1969) юзага келди. Бу дарсликнинг бошқашу силсиладаги китоблардан туб фарқи шундаки, муаллиф компилитивлик (бор далилларни жамлаб, бир системага солиши) анъанасидан воз кечган. Шунинг учун ҳам китобнинг ҳар бир боби муайян давр адабиётининг ўзига хос хусусиятлари, кенг ёритилган бирон-бир ёзувчи поэтик маҳоратининг иммий таҳлиллари асосида чиқарилган мутлақоянги, мустақил лўнда хуносалардек ўқилади. Бундан ташқари, барча боблардаги иммий истифодага жалб этилган ҳамма асарларни, лавҳа ёки парчаларни муаллиф ўз таржимасида берган. Хуллас, “Антик адабиёт тарихи”ни ўқисангиз, фақат муаллифга тааллуқли оламжаҳон иммий-назарий билимларга эга бўласиз, бадиий асар ўқигандек фасоҳат ва балоғат туйғуларига соҳиб бўласиз. Китобнинг барқарор дарслик сифатида қолаётганининг асосий сеҳри ҳам ана шундадир, балки.

Абдураҳмон акани қилни қирқ ёрадиган адабиётшунос, ўта меҳрибон мураббий сифатида соҳа донишмандлари кўп эслашади. Чунки у кишининг “Абдулла Қаҳҳор ҳикояларида психологик тасвир” тадқиқоти, “Антик адабиёт тарихи” дарслиги бундан 40—50 йил бурун ёзилган бўлишига қарамай, ҳамон кенг илм-адаб аҳлига ҳузур баҳш этмокда, маърифат улашмокда. Демак, домла ўз умрбоқий асарлари билан ҳамма замон аҳлига ҳамкору ҳамдаст.

Ҳамиджон Ҳомидий,
профессор

ЭҲТИРОМ

Уруш даврида фронт ортида меҳнат қилганлар орасида ёши йигирмадан ошиб қолган Бўрлибой ҳам жанг майдонига кетиш учун навбат кутиб, дала юмушларини бажарив юрди. Аммо ҳадеганда уни ҳарбий бўлимга чақиришавермади. Бориб ариза билан мурожаат қилди. Ниҳоят 1942 йилнинг кузида бир гурух чақирилган аскарлар билан фронтга жўнаб кетди.

Бўрлибой Саитқулов 1920 йили Зомин туманинг Аччи қишлоғида туғилган. Душманига ҳамла қилувчи, забардаст бўлсин деб ота-онаси унга “Бўрлибой” деб исм юйишиди. Аммо айрим сабабларга “Бўрлибой” бўлиб ёзилиб кетган.

Шундай қилиб, ҳарбий хизматга чақирилганларни дастлаб Саратовга олиб келиб тайёргарлик машқидан ўтказишиди. Бўрлибой у ерда алоқачи-жангчилар бўлинмасида тайёргарликни ўтаб, жанг майдонига жўнади. 1-Украина фронтида шаҳару қишлоқларни душмандан озод қилиш жангларида фаол иштирок этди.

— Бир куни аскарларимиз ўрмон ичида жангга тайёргарлик кўраётган эдилар, — деб ҳикоя қиласди Бўрлибой ака. — Биз алоқачилар душманинг саъй-ҳаракатларини кузатиб, жангчиларимизга хабар бериб туриш учун жўнадик. Душман биз томон бостириб келаётганини сезиб қолдик ва алоқага чиқиб огоҳлантиридик. Аскарларимиз дарҳол ўзларини ўнг томонга олиб сергак турдилар. Душман эса тўғридан ҳужум бошлади. Ўнг томондаги асосий куч ҳужумга ўтиб фашистларни тор-мор келтирдик. Ўша жангдан сўнг алоқачи гурухимиз тақдирланган.

Б.Саитқулов урушда жасорат кўрсатиб, орден ва медаллар билан қишлоғига қайтиди. Ўқитувчи бўлиш истагида Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика институтига ҳужжат топшириб, тарих йўналишида таҳсил олди. 1951 йилда институтни тамомлаб, Аччи қишлоғидаги мактабда ўқитувчилик кила бошлади.

Педагогик меҳнат фаoliyatini одий ўқитувчиликдан бошлаган Бўрлибой Саитқулов мактаб илмий бўлим мудири, мактаб директори сифатида ёш авлод таълим-тарбиясига бор куч-ғайратини бағишилади. Шудавр мобайнида Бўрлибой ака кўплаб шогирдларга устозлик қилди.

Бугун тўқсон ёшли Бўрлибой отанинг хонадонидан одам аримайди. Ҳамкаслари, шогирд ва фарзандлари кучоқ-кучоқ гул кўтариб таълим фидойиси, уруш ва меҳнат фахрийи Б.Саитқуловни табриклиб кетишмоқда.

Сайдулла Қозокбай ўғли,
Зухра Қозокова

Илик түйғулар ва ҳаяжон бирлашганда кўз олдингизда осмонларга бўй чўзган, чексиз самога интилган шаффофф «маликалар» – фавворалар гавдаланади. Уларни кўрганингизда қалбингизда беихтиёр нафис ва гўзал ҳислар жўш уриб, юзингизда баҳорий кайфият – майнин табассум акс эта бошлади. Вужудингизни аллақандай сиз кутмаган, ҳаётин сурур уйғотадиган эпкин силайди. Ушбу соҳир холатга сабабчи бўлган билур маржонлар тизимидан сачраётган майнин томчилар сизни табиат, тириклик, ҳаёт, умр ҳакида ўй суришга чорлади. Яшашга иштиёқингиз кучяди. Янги орзулар, умидлар оғушида қоласиз. Шу тариқа, қалбингиздаги бор ғашлик, кундалик юмушлар ташвиши, ҷарчоқдан бир зум холи бўласиз.

БИЛЛУР ТОМЧИЛАР СВАХРИ

Фавворалар ҳақида сўз юритишдан олдин ушбу сўзнинг келиб чиқиши ҳамда унинг лугавий маъносига тўхтабиб ўтсак. Фаввора сўзи лотин тилида «Фонтис», яъни «булоқ, сув томчиси, маҳсус қувурлар ёрдамида юкорига шиддат билан отиласиган сув» маъносини билдиради. Фаввораларнинг дастлабки ва замонавий кўринишлари Рим маҳдиси ва меморлари томонидан яратилгани ҳақида маълумотлар мавжуд. Ушбу маълумотларга кўра, биринчи замонавий фаввора Римда 1739 йили барпо этилган ҳамда унга «Рим фавворалари» номи берилган. Улар ёғоч ва кўроғиндан ишланган. 1763 йилга келиб фаввораларнинг умумий кўринишига ўзгаришилар киритилди ва таг қисми тошли қилиб ишланса бошлади. Ёғочдан ишланган қисми эса мармар билан алмаштирилди. Яъни, бунда фиштдан ва мармар қопламали гранитдан фойдаланила бошланди. Ганчкор (такта) безаклар ўрнини кўроғини эгаллади.

Бугунги замонавий шаҳарларни гул мисол очилиб, баҳри дилни яйратгувчи фаввораларсиз тасаввур килиб бўлмайди. Шу ўринда фаввораларнинг мураккаб маҳдислиларни сифатидаги меъморий кўринishi ва дизайнни ҳақида гапириб ўтиш лозим. Мутахассисларнинг таъкидлашича, бунда меморлардан сувнинг қайта ютилиши, сув чиқадиган маҳсус қувурларнинг жойлашиши ва уларнинг оралиқ масофасига катта аҳамият қаратиш талаб этилади.

РИМ «ЮРАГИ»

Кўхна ва навқирон Римда машҳур обидалар бисёр. Масалан, Колизей. Бирок «гладиаторлар майдони» қанчалик донгдор бўлмасин, Римнинг «юраги» сифатида «Треви» фаввораси тилга олинади. У дунёдаги энг гўзал ва қадимий фавворалардан бирни ҳисобланади. У жойлашган ҳудудни римликлар «шаҳримиз юраги» деб атасади. Интернет манбаларида келтирилишича, олис юртлардан ташриф буюрувчи сайдхонлар мазкур фаввора ховузида чўмилиш учун кунига бир ярим минг евро тўлайди. Тушган даромад эса хайрия ишларига сарфланади.

Айтиш мумкинки, Италияда «Треви»дан ташқари, яна жуда кўплаб фаввора-

ларни учратиши мумкин. Ажабланарлиси, уларнинг орасида XV–XVIII асрларда курилганлари ҳам мавжуд. Бундай ажойиботлар қаршисида бир муддат туриб, ҳаёлан тарих унчалини киши.

6600 ФОНУС ЁРУҒЛИГИДАГИ МҮЖЖИЗА

Маълумки, Дубай ўзининг ноёб, ҳайратомуз ҳамда жуда ҳашаматли бинолари билан етти иқлимда машҳур. Ана шундай ноёб сув иншоотларидан бири «WET Design» компанияси томонидан бунёд этилди. Бу – сайёрамизнинг энг антика, нодир, шу билан бирга энг қиммат меъморий асари, — «Дубай фаввораси»dir. Ушбу маҳбобатли фавворанинг курилишига компания оз эмас, кўп эмас, нақд 217 миллион доллар сарфлаган.

Фавворанинг ўзига хос томонлари кўп, албатта. Ҳусусан, у «йинқароқ» сувни 152 метр баландликкача кўтара олади, турли тусда товусдек товлантирувчи 25 дона улкан проектор ҳамда 6600 рангдаги фонулар ёрдамида ҳар хил кўринишга кириб, турли шакллар ҳосил қиласди. Мазкур сув иншооти қошидан ярим кечаси ўтиб қолсангиз борми, фоят нозик дид ва маҳорат билан саҳналаштирилган спектакль устидан чиқиб қоландек туясиш ўзингизни...

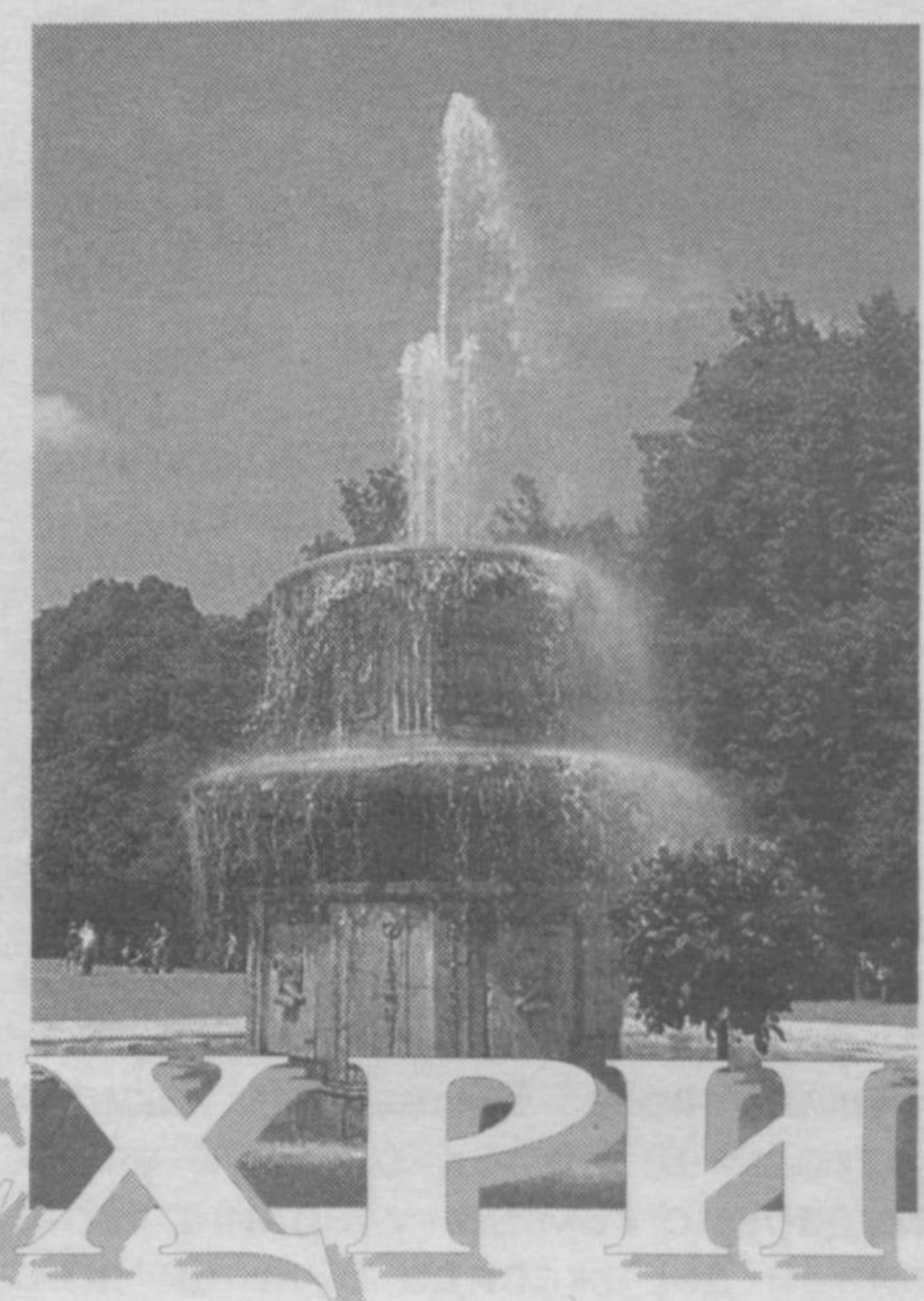
Хеч иккilonishsiz, дунёning энг

бетакрор иншоотлари сирасига киритишга арзийдиган мазкур сувдан «ясалган» асар аллақачон дубайликларнинг фахрига айланаб улгурди.

МАФТУНКОР «ФУСУНКОР»

Испаниянинг бошқа шаҳарларидан яққол фарқланиб турадиган Барселона шаҳридаги фаввораларни эса чин маънода «дунё мўъжизалари» дейиш мумкин. Бу ерда ҳам худди Римда бўлганидек жуда қадимий фавворалар мавжуд. У ердаги энг ёш тарихий сув иншооти XIX асрга хосдир.

Bilasizmi?

юрган сайдхонлар жаннатмонанд масканнинг сунъий кўли соҳилидан туриб, ҳақиқий гўзлликдан баҳраманд бўлишади.

Билур томчилар Паваротти, Бочелли сингари жаҳон мумтоз мусиқа вакиллари, шунингдек, опера юлдузларининг дилтортар қўшиқларию, майнин мусиқалари остида «ракс»га тушади. 1175та сув чиқариш қувурлари, 80 метрли баландлик ва 4500та маҳсус чироқлар ўрнатилган ушбу фавворани кузата туриб, унинг барпо этилиши учун 40 миллион АҚШ доллари сарфланганлиги бежизга эмаслигини англаб етасиз.

«ОСМОНОУПАР» ҲАЙРАТ

Женевадаги энг баланд фаввора ишга тушгандан кўп ўтмай, шаҳарликлар ифтихорига айланди. Узунлиги 140 метр ва сув тушиш тезлиги 200 км/соатни ташкил этадиган ушбу фаввора аввалига Рона дарёсининг тепа қисмидаги қад ростлаган ва шу боисдан ҳам унчалик машҳур эмасди. Вазиятни тўғри баҳолай олган шаҳар маъмурятини кўп ўтмай уни шаҳар марказига кўчиришга қарор қиласди. Бугунги кунга келиб, Женевани ушбу фавворанинг бемисл тароватисиз тасаввур килиб бўлмайди.

Биз бугун айрим хорижий мамлакатлардаги энг гўзал ва файриоддий фавворалар ва уларнинг бетакрор жилолари, мўъжизавий имкониятлари ҳақида ҳикоя қиласди. Зотан, учар «олмос раккосалар» инсон тафаккурининг маҳсулли, улуғвор туйгуларнинг ўзига хос куадрати сифатида дунёга келган.

Айни пайтда бу бетакрор сунъий «шаршара»лар – фаввора номи билан инсон ҳиссий олами ва рангин орзуларининг шарорасига айланади. Шунинг учун ҳам, улар ҳар қандай замонда, ҳар қандай маконда ва ҳар қандай ҳолатда бизнинг чексиз руҳий олами-мизни мафтун этаверади. Фавворалар эса ана шу тарзда инсон ва табиат ўртасидаги пинхоний ракобат ҳамда ошкоро муросанинг абадий тимсоли бўлиб қолаверади.

Шахина ЖУРАЕВА
тайёрлади.

ОКЕАН САТҲИННИ КЎТАРАДИ

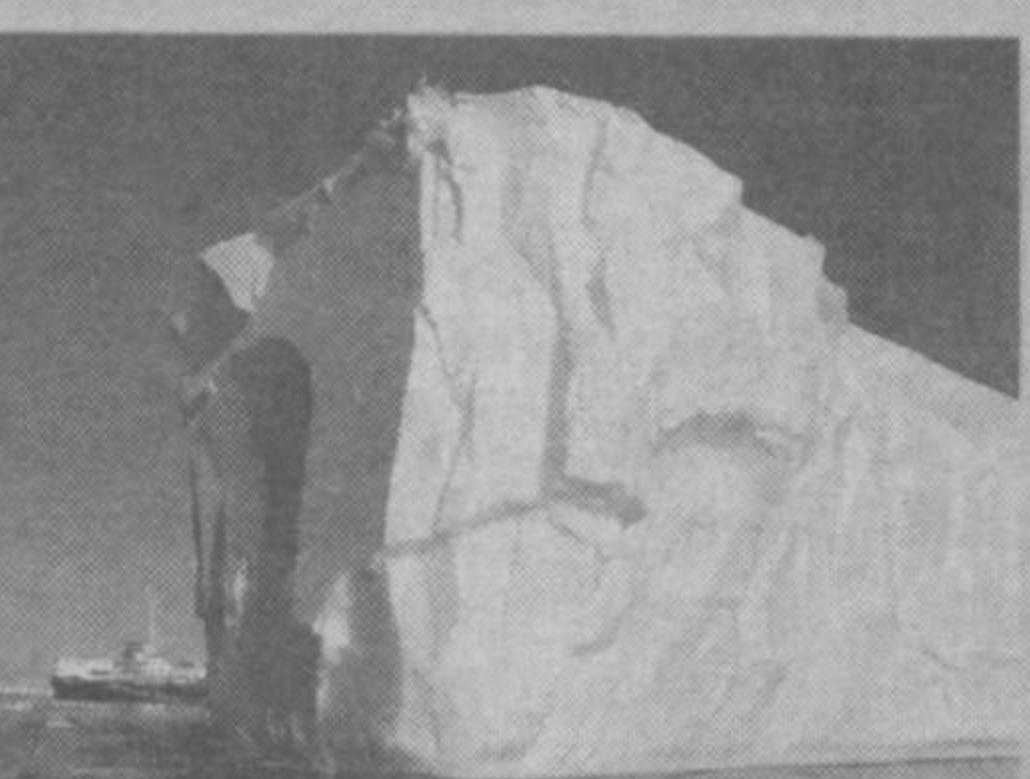
Гляциолог (барча турдаги табиий музликларни ўрганувчи) олимлар сузиг юрувчи музликларнинг океан сатҳи кўтарилишига кўшаётган хиссасини ўрганиши мақсадидаги тадқикот ўтказдилар. Уларнинг мавзуга бағишиланган мақолоси «Геофизикал ресэрч лэйттерс» илмий журналида нашр этилди.

— Бир қарашда, айсбергларнинг эриши океан сатҳига таъсир кўрсатмаслиги керак, деган фикр туғилади, — деди бу борада мутахассислардан бири, Океанология институти (АҚШ) ходими Алекс Жеймс.

— Чунки одатда музликлар ўз вазни билан улар эригандан кейин ҳосил бўладиган сув ҳажмига тенг океан суви қисмини сиқиб чиқаради.

Лекин изланни океандаги шўр ва музликтарнинг чучук суви ўртасида фарқ борлигига кўрсатди. Аниқорги, шўр сувнинг зичлиги нисбатан катта экан. Шу сабаб айсберг эригандан сўнг ҳосил бўлган чучук сув ҳажми музлиқ сиқиб чиқарган шўр сув ҳажми қараганда кўпроқ бўлади. Бу эса музликлар эриши натижасида океанларнинг умумий сатҳи кўтарилади, деганидир.

Мазкур ҳолат тадқиқотчиларни сузувчи музликлар туфайли океан сатҳи қанчага кўтарилишини хисоблаб чиқишига унади. Жараёнда олимлар даставвал Дунё океанинг барча айсберглар ҳажмини аниқлашди. Бунда Антарктида соҳилларидан ажralaётган музликлар, Арктиканинг сузувчи «муз қоялари» ва айсберглари ҳажми эътиборга олинган. Якунда эса мутахассислар уларнинг йиллик эриш ҳажми океан сатҳини 0,3 миллиметрга кўтариади, деган тўхтамга келишиди.

ИММУНИТЕТНИ КУЧАЙТИРАДИ

Океан орти мутахассислари маҳсус тадқиқот ўтказган ҳолда очлик инсон организми иммунитет тизимининг кучайтишига сабаб бўлишини аниқладилар. inauka.ru электрон саҳифаси маълумотларига кўра, изланиш Бостон (Масачусетс штати)даги Тафтс университети қошидаги овқатланиш масалалари лабораторияси ташаббуси билан амалга оширилган.

Тажрибада 20-40 ёшлар ўртасидаги 46 нафар кўнгилли иштирок этган. Қатнашчиларнинг вазни меъёрий кўрсаткичидан бироз баландроқ бўлган. Мутахассислар уларни ихтиёрий равишда иккى гурухга ажратиб, бойга овқатланиш тартибига ўзгаришига киришига тушади. Ҳусусан, қатнашчилар одатда истеъмол килалигидан маҳсулотлар бироз паст калорили турдагиларга алмаштирилган. Бу кўрсаткич биринчи гурух аъзолари учун 10 фоиз, иккинчи гурух вакиллари учун эса 30 фоизга камайтирилган. Иштирокчиларга факат тадқиқот муаллифлари томонидан таклиф этилган озиқ-овқатни ейиш руҳсат берилган.

Таъкидлаш зарурки, тажриба бошида кўнгилларнинг иммунитет тизими ҳолати баға тасдиқларни ўтказдиганини таъсирчандиганни кўрсатди. Олимларнинг таъкидлашича, бу изланни туфайли Т-хужайралари ва кисқа муддатли очлик ўртасида ўзаро боғлиқлик борлиги амалда илк бора ўз тасдиғини топди.

Лобар АҲМАДЖОНОВА тайёрлади.

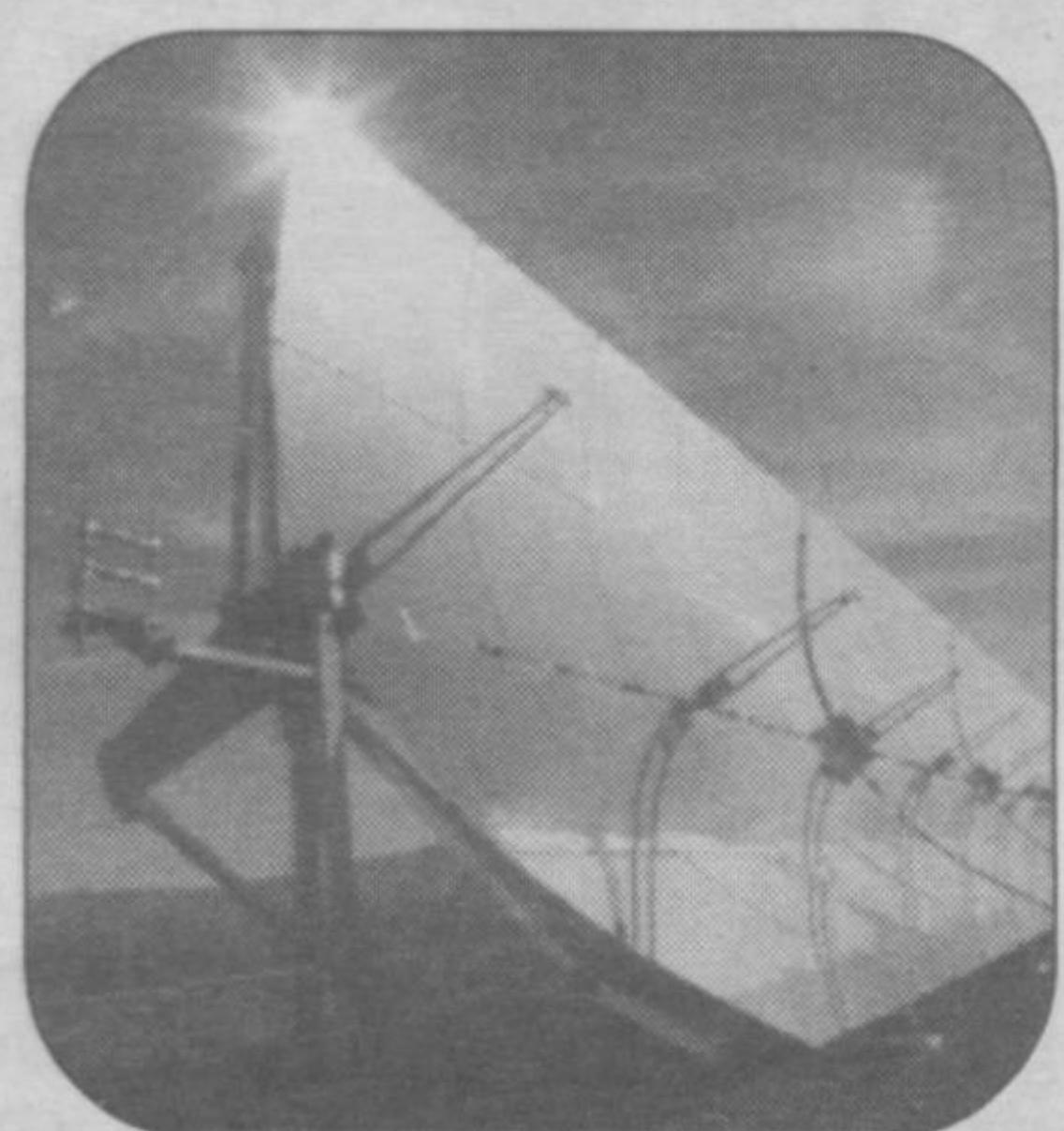
НОЁБ ТУР САҚЛАБ ҚОЛИНДИ

Ёввойи ҳайвонлар химоячилари дриллар гурухига мансуб маймунларни ўз қарамогига олди, деб хабар берди АП. Аслида дриллар Атрофмұхит ва табиии ресурсларни химоя қилиш халқаро уюшмасининг Қызыл китобига киритилган. Бойиси улар йүқолиб кетаёттган жонзорларнинг бири хисобланади: уюшма берган маълумотларга қараганда, бу тур маймунлар сони ҳозирда 10 мингдан камни ташкил этади.

**ЭНЕРГИЯНИ ГАЗГА
АЙЛАНТИРИШ
МУМКИН(МИ?)**

Германияда Куёш ёки шамол электростанцияларида ишлаб чиқарилған, айни пайтда ортиқча ҳисобланған энергияни метан табиии газига айлантириши имконин берадиган маҳсус технология яратилди. «Корреспондент.нет» манбасида айтилишича, бу ҳақда Фраунгофер немис жемияти эълон қилған.

Эътиборлиси, бу йўл билан олинган метан ҳозирда фойдаланилётган газ инфратузилмасида ҳам кўлланилиши мумкин. Лойиха Баден-Вюртемберг федерал ҳудудидаги Куёш энергияси ва водород тадқиқотлари маркази томонидан ишлаб чиқилган. Мазкур технология асосидаги ўнлаб мегаватт қувватига эга станция 2012 йилдан ишга туширилиши режалаштирилмоқда.

Лойиха муаллифларидан бири Михаэль Спектнинг таъкидлашича, ҳозирча Штутгартда янги тизим синовдан ўтмоқда. Технологиянинг ишлаш тамойили куйидагича: унинг ёрдамида ортиқча энергиядан фойдаланған ҳолда сув кислород ва водород моддаларига ажратилади. Сўнгра карбонат ангидрид ва водороднинг кимёвий реакцияси орқали метан гази ҳосил қилинади. Кейинчалик исталган вақтда газдан қувват олиш учун фойдаланиш мумкин.

Айтиш керак, Германия ва бошқа қатор мамлакатларда ҳам энергияни мештан гази шаклида сақлаш тажрибаси тез орада амалиётга жорий қилиниши кутиляпти. Бундай ишларнинг самарадорлиги 60 фоиздан ортиқ экани мутахассислар томонидан баҳоланди.

— Фикримизча, маълум бир пайтда ва маълум жойда сарфлаб бўлмайдиган электр энергиясини буткул йўқотгандан, мазкур усул билан уни сақлаб қолган афзал, — деди бу борада Спект.

**ОГРИҚ ҚОЛДИРИШНИНГ
ЎЗГАЧА УСУЛИ**

Инглиз гастроэнтерологарининг фикрича, гипноз ёрдамидаги даволаш усули бир қанча ичак қасалларни ва ошқозондаги оғриқларни қолдириш учун жуда самарали ҳисобланади. Қолаверса, гипнотерапия орқали беморлар бу хасталиклардан буткул соғайиб ҳам кетиши мумкин, дейилади наука.км.ru сайтида.

Жараёнда Буюк Британия олимлари бош мия ва ичаклар ўртасидаги боғлиқлик ҳамда уларнинг бирбирига таъсири нуқтаи назаридан келиб чиқсан ҳолда изланиш олиб боришган.

Тадқиқот пайтида шифокорлар ичакларида оғриқ бўлган 100 нафар беморга гипнознинг таъсирини ўрганишган. Натижада, уларнинг 90 фоизида касаллик туфайли безовталаниш ҳолати бартарафа этилган. Эътиборлиси, 40 фоиз қатнашчилар эса хасталиқдан батамом ҳалос бўлгани аниқланган. Мутахассисларнинг таъкидлашича, терапиянинг бу каби ўзгача усули туфайли умуман барча иштирокчиларда ахвол яхшиланиши ҳолати кузатилган. Шу сабаб, қелгусида гипнотерапияни амалиётга кенг жорий этиш кўзда тутилмоқда.

**ДИККАТ,
ДИККАТ!**

Самарқанд вилояти, Ургут тумани Ўрамас ҚФЙга қарашли Дўнгқишлоқ маҳалласида яшовчи 11.06.1990 йили туғилган, Ниёзова Мухлиса Кобилбоевна 2010 йил 6 апель куни соат 12:00ларда яшаб турган уйидан чиқиб кетиб, бедарак йўқолган.

Йўқолган шахс ҳақида маълумот: Ниёзова Мухлиса Кобилбоевна 11.06.1990 йили Ургут туманида туғилган. Ушбу туманинг Ўрамас ҚФЙга қарашли Дўнгқишлоқ маҳалласида яшайди. Ўзбекистон Республикаси фуқароси, турмушга чиқмаган, миллати ўзбек, муқаддам судланмаган, ёшлигидан 2-гурӯҳ ногирони, маълумоти ўрта, вақтинча ишсиз.

Белгилари: бўйи 155-160 см., ўртача тана тузилишига эга, соchlари қора, қошлари қалин, бурни тўғри, тишлари табиии, олдинги юқори иккни тиши каттароқ.

Алоҳида белгилари: ўнг оёғи чўлоч, ўнг оёқ олди болдирида ва шу оёқ сонида Зтадан операция чандиклари бор.

Мухлиса уйидан чиқиб кетаётганида бошяланг ҳолда, эгнида қора рангли, оқ чизиқли, оқ гуллари бор бўлган кўйлак, оёғида қизил рангли резина шиппак бўлган.

Фуқарони кўрган ёки билганлар бўлса, ушбу ҳолат юзасидан Самарқанд вилояти Ургут туман прокуратурасига хабар беришларининг сўраймиз.

Манзил: Ургут шаҳри, Навоий шоҳқўчаси, 101-йи, телефон: (8 366) 483-10-27 ёки 02.

ҲАЖМИ ЗЕТТАБАЙТГА ЕТАДИ

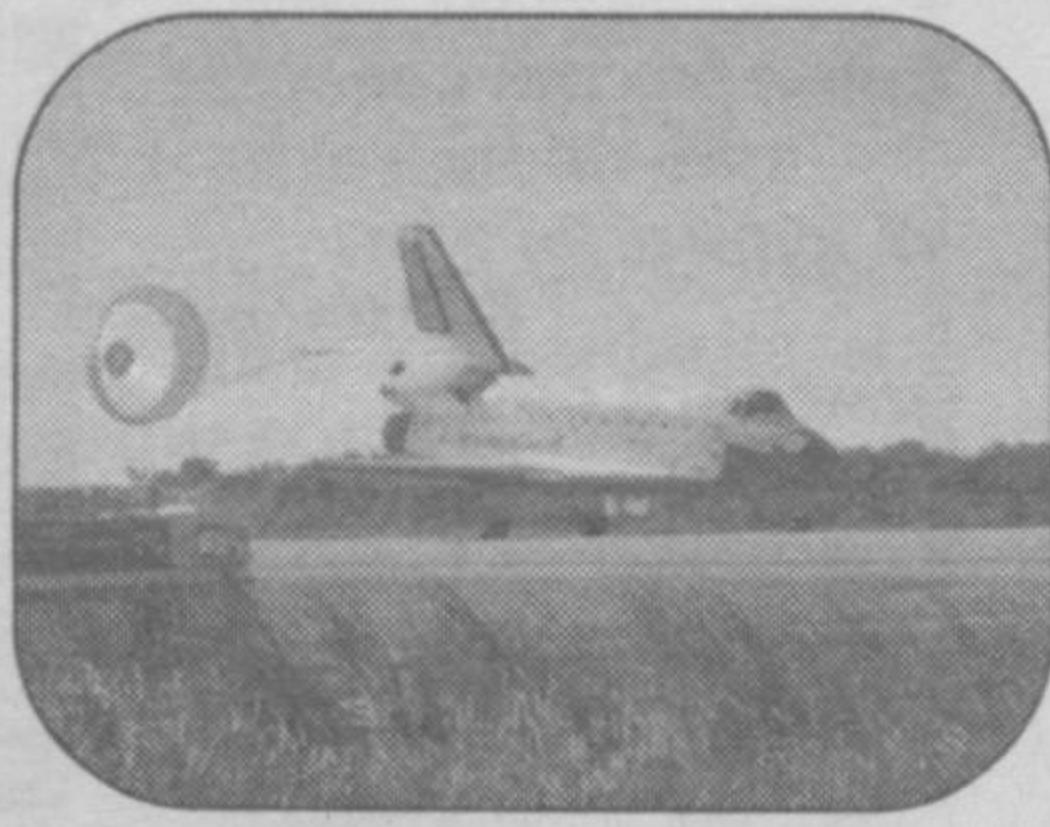
Рақамли ахборотлар ҳажми яқин орада зеттабайт кўрсаткичга тенг бўлади, деб ёзади «Гардиан» нашири. Бу — 1 180 591 620 717 411 303 424 байт дегани.

«Ай-Ди-Си» тадқиқот компанияси берган маълумотларга қараганда, ўтган йили рақамли шаклда сақланадиган ахборот 62 фоизга ошган. Ушбу ҳажмни тасаввур қилиш учун бир қиёсни келтириш зарур: зеттабайт кўрсаткичга эришиш учун бутун Ер юзидағи одамлар тинимсиз равишида ўз ҳабарларини бир аср давомида «жаҳон тўри»га жойлаштириши керак. Яна бир мисол: агар бу катталикдаги маълумотлар DVD дискларга ёзилса, уларнинг тахлами Ойгача етиб боради.

Айни кундаги рақамли ахборот таркиби асосан ижтимоий сайтларга жойлаштирилган маълумотлар, сурат, мусиқа ва видео файллардан ташкил топган. Мутахассислар 2020 йилга келиб «рақамли ахборот олами» ҳозиргидан ҳам 44 баробарга катталашишини таъкидлашмоқда.

**ДАВОМ ЭТТИРИЛИШИ
КУТИЛМОҚДА**

НАСА томонидан амалга оширилаётган «Спейс Шаттл» лойиҳаси келгусида ҳам давом эттирилиши мумкинлиги ҳақида унинг раҳбари Майл Саффредини хабар берди. Бундан бир муддат олдин эса лойиҳа жорий йилда якунланиши эҳтимолдан холи эмас, дейилаетган эди.

Агентликнинг расмий сайти (nasa.gov)да келтирилишича, мутахассислар 2011 йил ёзда яна бир бор «Атлантик» самовий аппаратининг парвозини ташкиллаштириши мўлжаллашмоқда. Агар ушбу фикр қўллаб-қувватланса, самодаги Халқаро космик станция (ХКС)нинг Америка сегменти (бўлинмаси)га илмий тадқиқотлар учун кўшимча ускуналар етказишига имконият тугилади. Бунда, аниқроғи, конденсатдан сув ҳосил қилишга мўлжалланган тизим учун эҳтиёт қисмларини ХКСга жўнатиш кўзда тутиляпти.

Шунга қарамай, ҳозирча лойиҳани молиялаштириш борасида бирон-бир маълум олинганича йўқ. Унинг доирасидаги охиригни парвоз шу йил ноябрда «Эн-девор» шаттли томонидан амалга оширилиши лозим. Даставвалига бу космик кема июль ойидаги самога чиқарилиши режалаштирилганди. Лекин бече ҳафта олдин шаттли станцияга етказиши зарур бўлган «AMS-02» магнитли альфа спектриметр (спектр чизикларини ҳосил қиладиган ва ўлчайдиган асбоб)да баязи камчиликлар аниқланди. Шу боис, парвоз бироз муддатга кечикирилди. «Спейс Шаттл» дастури якунланадиган бўлса, келгусида ХКСга астронавтлар Россиянинг «Союз» самовий кемаларида етказилади.

МИСР ТОПИЛМАСИ АСЛИДА НИМА?

Археолог олимлар Мисрда Птоломей даврига оид, деб таҳмин қилинаётган ва бош қисми бўлмаган ҳайкални топишган. Қора гранит (рангдор, қаттиқ төғ жинси)дан ясалган топилма Александрия шаҳридан бир неча километр узоқликда жойлашган Тапосирис Магна ибодатхонасида аниқланган. Ҳозирча мутахассислар бу номаълум ҳукмдорнинг ҳайкали, деган фикрда. Бу ҳақида «Франс-Прес» маълум қилди.

Дастлабки ҳисоб-китобларга кўра, қадимиий бўюм 2000 йилдан ортиқ тарихга эга. Унинг бўйи 135, елка кенглиги эса 55 см. га тенг.

Кўхна маданият ишлари бўйича Миср Олий кенгаши раҳбари Захи Ҳоввосснинг таъкидлашича, ҳайкал эрамиздан аввалги 221-204 йиллари мамлакатни бошқарган Птоломей IV сиймосини акс эттирган бўлиши мумкин. Шу билан бирга, олимлар қазилма ишлари пайтида ибодатхонанинг оҳакли пойдевор тошларидан бирида иншоотнинг кириш қисмida сфинкслар бўлганига ишора қилувчи изларни аниқлашган.

Умуман олганда, охиригни йилларда мазкур худуд қатор топилмалар билан археологларни янгидан-янги изланишларга унданомақда. Ҳусусан, 2008 йили бу ибодатхонада Эллинистик даврнинг сўнгги маликаси ҳайкали, унинг сурати туширилган танглар ва саркарда Марк Антонийга тегиши, деб таҳмин қилинаётган никоб топилган. Кейинчалик иншот яқинидаги яна ўнта мўйиёланган жасад қолдиклари бор, 27та қабр аниқланган. Аслида Тапосирис Магна бутхонаси подшо Птоломей II (эрениздан аввалги 282-246 йиллар) даврида барпо этилган бўлиб, бу ерда қазилма ишлари беш йил олдин бошланганди. Ҳозирча ҳам бу ерда ишларни давом эттираётган тадқиқотчилар ибодатхона худудидан малика Клеопатра ва ҳукмдор Марк Антоний сағаналарини топишга умид боғлашмоқда.

Н.РУСТАМБЕКОВА тайёрлади.

Ўзбекистон Республикаси Ҳалқ таълими вазирлиги раҳбарияти ва жамоаси Олий ва ўрта маҳсус таълим вазири Баҳодир Ходиевга волида мухтарамаси **ЖАМИЛА аянинг** вафоти муносабати билан таъзия изҳор этади.

Ўзбекистон Республикаси Ҳалқ таълими вазирлиги раҳбарияти ва жамоаси Андижон вилояти Жалакудук тумани ҳалқ таълими бўлими мудири

Абдувалик ШЕРМАТОВнинг вафоти муносабати билан унинг оила аъзоларига ҳамдардлик билдиради.

Ўзбекистон таълим ва фан ходимлари касаба уюшмаси Марказий кенгаши жамоаси Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта маҳсус таълим вазири Баҳодир Ходиевга онаси **ЖАМИЛА аянинг** вафоти муносабати билан ҳамдардлик билдиради.

«Ma'rifat»—«Учитель Узбекистана» газеталари жамоаси Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта маҳсус таълим вазири Баҳодир Ходиевга онаси **ЖАМИЛА аянинг** вафоти муносабати билан таъзия билдиради.

ИҚТИСОДИЙ ЮКСАЛИШ АСОСИ

Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликнинг энг муҳим жиҳати шундаки, ҳаракатчан, бозор конъюнктурасига тез мослашади. Бу эса аҳолини иш билан таъминлаш, ўз навбатида ҳалқ фаровонлигини оширишга хизмат қиласди. Бунинг исботини жадон молиявий-иқтиносий инқирози шароитида яна бир бор кўрдик.

Шунга эътибор қаратмоқ жоизки, кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик субъектларига солиқ солиш тизимини такомиллаштириш ўта долзарб масала ҳисоб-

ланади. Фурқат Базаровнинг тадқиқотлари, изланишлари натижасида яратилган "Иқтиносий эркинлаштириш шароитида тадбиркорликка солиқ солиш тизимини такомиллаштириш" монографияси ана шу жарайёда иқтиносий тизимини соҳасига таъсирини таҳлил қилишда, хориж тажрибасини ҳам ўрганиб, тегиши хулосаларни ўзида намоён этади.

Монографияда жаҳон молиявий-иқтиносий инқирози шароитида солиқ воситаларининг макроинқисодий тартиби тубдан ўзгариши ҳодисаси исботлаб берилган.

Шунингдек, монографияда солиқ солиш тизимини такомиллаштиришнинг устувор йўналишларини белгилаш, кичик бизнес ва хусусий

графияда солиқ институтларининг тадбиркорликни ривожлантиришга қаратилган мақсадли дастурларни шакллантиришдаги роли ёритиб берилган. Муаллиф солиқ солиш тизимини ислоҳ қилиш ва унинг тадбиркорлик соҳасига таъсирини таҳлил қилишда, хориж тажрибасини ҳам ўрганиб, тегиши хулосаларни келтирилган.

Шунингдек, монографияда солиқ солиш тизимини такомиллаштиришнинг устувор йўналишларини белгилаш, кичик бизнес ва хусусий

Ф.О.БАЗАРОВ

ИҚТИСОДИЙ ЭРКИНЛАШТИРИШ ШАРОИТИДА ТАДБИРКОРИЛКА СОЛИҚ СОЛИШ ТИЗИМИНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШ

«ФАН ВА ТЕХНОЛОГИЯ»

тадбиркорлик соҳасида инновацион ва инвестицион фаолликни ошириш хусусида таклифлар баён этилади.

**Акрам ҲОШИМОВ,
иқтиносод фанлари
доктори**

ЯШИЛ ХИРГОЙИ

Ўзини бахтли сезарди тап-такир саҳро.

У кўрмаган эди, билмасди

Олисдаги ойдин булокни.

Ўзини бахтли сезарди ойдин бир булок.

У ҳам билмас эди узокларда

Тап-такир саҳронинг мавжудлигини.

Албатта, бу мисралар кишини ўйга толдиди, бахтли бўлиш, бу хуррамликни ҳис этиши не экани хусусида мuloҳаза қилишга ўндаиди. Ўқувчини дунёни англашга, оламга теран нигоҳ билан боқишига, табиат ҳодисалари ва одамзоднинг кечинмалари ўртасидаги қандайдир кўз илғамас ришига мавжудлигини үкишга чоғлайди. Назаримда, кўлига қалам олиб ижод мавққатлари билан рўбарў бўлган қалбнинг ўз ўкувчиларига фалсафий мушоҳадаларга бой шеърлар инъом эта олиш даражасига етиши ўртасида катта меҳнат, ўқиш ва изланишлар, ҳаёт мактаби илмими эгаллай олишдек ўйлабор. Аллақачон ўз ўкувчиларини топишарни ўзишган шоир ва публицист Икром Искандарнинг навбатдаги «Яшил хиргойи» китоби биз юқорида тилга олган жиҳатларга эга, ижодкорнинг янги шеърларидан жамлангани билан ҳам аҳамиятлиdir. Эътибор беринг-а, тўрт мисра,

бир неча сўзлардан иборат битик, лекин унинг замиридаги маъно сизнинг катта дардингизга монанд:

Кўзларинг ёшлар тўқади – сени тўқади бу ёшлар.

Ёки:
Кўнглимга йўл топмоқ бўлиб ўксинма,

йифлама, қанча ожиз бу ирмоқ – кўз ёш...

Йўлига ғов бўлиб ётар кўксимда юрак ҳажмича келадиган улкан Тош.

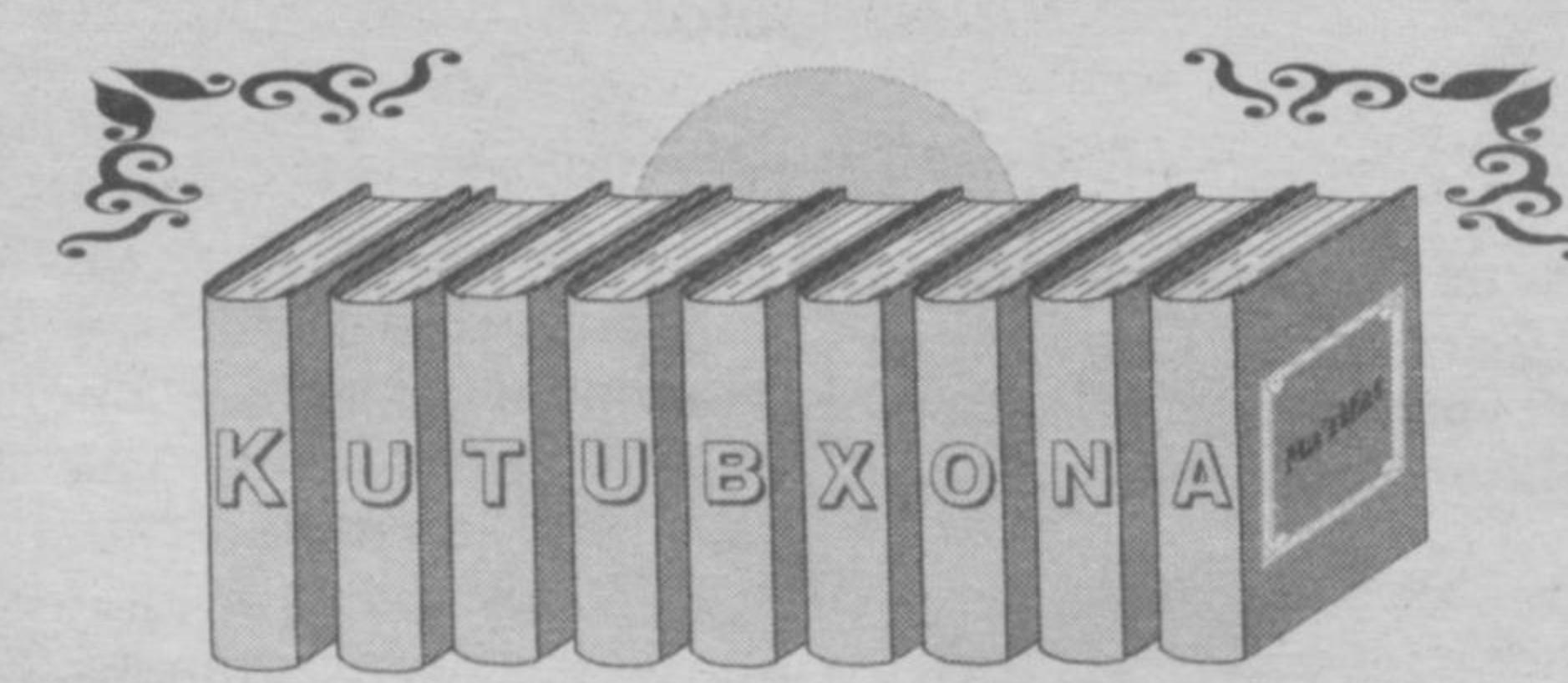
«Яшил хиргойи»даги ҳар бир сатр, мисранинг ўз юки, шеърхонга демоки бўлган гапи, алами, армони, шуқораси, мадҳи, сурури бор. Яхшиши уни маза қилиб, баъзиларини мағзини чақмоқ учун эҳтимол қайта-қайта ўқимок керак. Муаллифнинг ижодига эса барака тилаймиз.

Ойбуви ОЧИЛОВА

илем-маърифатга, эзгу амалларга, инсофга, меҳр-оқибатга ундаиди. Жумладан, ўкувчи ни фафлат ўйкусидан ўйғонишга, илм эгаллашча чорлаб шундай ёзди:

**Очигил кўзинг, ол-
гил сабок,
Дунё азал дарсхонадур.**

Унинг, айниқса, пурмаъно тўртликлари

Бола тарбияси масъуллиятли педагогик жараён бўлиб, у тарбиячи, ўқитувчи ва ота-онадан алоҳида эътиборли, талабчан бўлишни тақозо этади. Нотўғри тарбия, узундан-узоқ панд-насиҳат, арзираzmасга турткайлайвериши болага салбий таъсир қиласди. Хўш, тарбиянинг қайси усули маъқул? Педагогика фанлари номзоди, профессор Ойша

ТАРБИЯДА НИМА МУҲИМ?

Тўраеванинг «Оила – муқаддас қўрғон» китобидан бу саволларга бемалол жавоб топишингиз мумкин.

Китоб сўзбошисида таъкидлаганидек, «муаллиф қайси мавзуга мурожаат қилмасин, ибратли воқеалар мисолида ўз мuloҳазаларини исботлашга ҳаракат қиласди. Бу эса тўпламнинг ўқишили ва ишончли бўлишини таъминлайди». Ҳақиқатан ҳам, китобда қаламга олинган қирқа яқин тушунчанинг ҳар бири алоҳида мавзу бўлиб, ҳаммаси ягона мақсад — оила педагогикаси ва комил инсон тарбияси билан боғлиқ.

«Бола бошидан, ниҳол ёшидан», «Ёшлик бебошлик эмас», «Ота-онанг — тужу таҳting», «Ўғил бола тарбияси» каби бир қатор боблар ўқитувчилар ва синф раҳбарлари, ёш ота-оналар учун тарбия жараёнида аскотади. Оилавий удум ва анъаналар, бешик, алла, исм танлашга оид фикр-мuloҳазалар ҳам китобхонни ўйлашга, хулоса қилишга даъват этади.

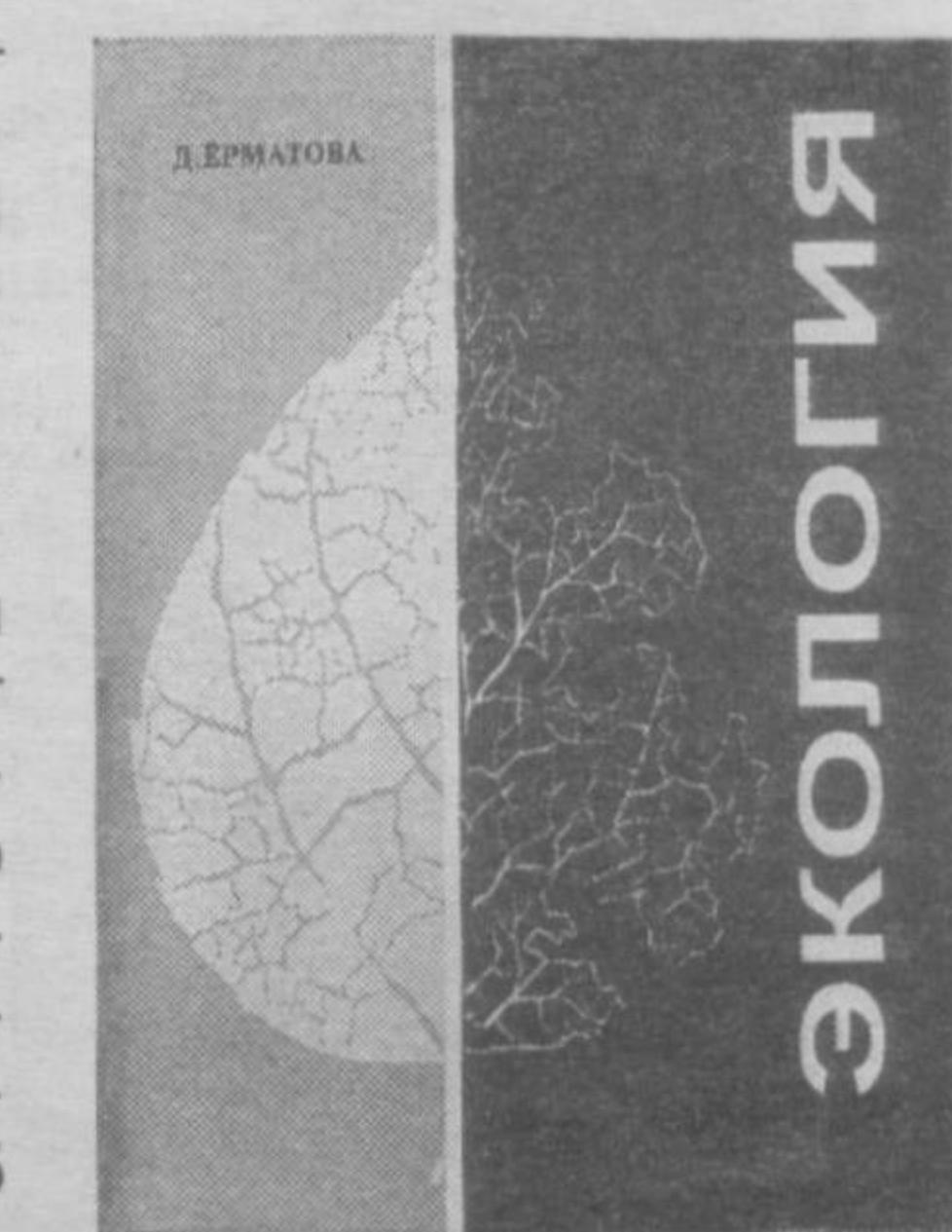
Махмуда ЗОИРХОН қизи

«ЭКОЛОГИЯ» ДАРСЛИГИ БАКАЛАВРЛАР УЧУН

Таникли олима — қишлоқ ҳўжалик фанлари доктори Дилором Ёрматованинг «Экология» китоби нашрдан чиқди.

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлиги томонидан бакалавриат талабалари учун дарслак сифатида нашр килинган ушбу ўкув адабиётида «экология» тушинасининг барча қирларали мұфассал қамраб олинган. Муаллиф даставал ўзбекистонда экологик сиёсатнинг олиб борилиши хусусидаги мuloҳазаларни талабалар ҳукмига ҳавола этади. Хусусан, у республика измизда мустақиллик йилларида атмосфера ҳавосининг ифлосланиши 1,95 баробар, оқава сувларнинг ифлосланиши 2 баробарга камайганини таъкидлайди. Ўтган йилларда мамлакатимиз экологик сиёсатини амалга оширишда асосий стратегик йўналиш ҳисобланган «Ўзбекистонда 1999—2005 йилларда атроф-муҳитни муҳофаза қилиш бўйича ҳаракатлар дастури»нинг амалга оширилиши жуда катта аҳамиятга эга бўлди. Бундан ташқари, муаллиф мустақиллик йилларида «Экологик экспертиза тўғрисида», «Давлат кадастрлари тўғрисида» (2000 й.), «Чиқиндилар тўғрисида» (2002 й.), «Муҳофаза этиладиган табиий худудлар тўғрисида» (2004 й.) қонунларнинг қабул қилинганидан китобхонларни оғоҳ этади.

Дарсликнинг қайси бобини варақламанг ва

саҳифаларига кўз юргиртиманг, сизни бефарқ қолдирмайдиган фактлар, рақамлар ҳамда маълумотлардан ўрин билан фойдаланилганига гувоҳ бўласиз. Экологик муммаларни ҳал қилишга доир таклиф-мuloҳазалар баёни «Атроф-муҳитни тозалаш усуллари», «Экологик мониторингни ташкил қилиш» каби бобларда ифодалаб берилган.

Дарсликнинг амалий машғулотлар билан бойитилгани талабалар дикқат-эътиборини янада кўпроқ тортади. Унда муаллиф тупроқ, оқар сув, ҳавонинг ифлосланиши даражасини келтириб чиқарадиган технологик ва антропоген омиллар бўйича амалий машғулотларни тақдим этар экан, ўрганилаётган нарса-ходисаларга ҳам илмий, ҳам ҳаётий томондан ёндашади. Бир сўз билан айтганда, ушбу дарслик талабаларнинг экологияни ўрганишдаги эҳтиёжларига тўлиқ мос келади.

Х.КУЗМЕТОВА

Салом берган боланинг ўзи одбли, Кулиб турган юзлари гўё офтобли...

Бу мисралар «Бошланғич таълим» журналининг навбатдаги 4-сонидан олинди.

Бола тарбиясида бу каби шеърий сатрларнинг аҳамияти катта экани бизга аён. Негаки, ўша мактабга илк қадам кўйган кезларимиздан оқал ҳикматларининг магзини чақи, эртак ҳаракомларининг хатти-ҳаракатларидан тегишили хулоса чиқариш кўникмасига эга бўла борганимиз. Нашрдан ўрин олган «Одобнома» дарсларида ўтилиши режалаштирилган «Салом бериш — фарз» матери-

КОМИЛ ИНСОН – ВАТАН ТАЯНЧИ

али ана шундай вазифаларни адо этишига йўналтирилгани билан аҳамиятли. Матлуба Арипованинг «Ватан равнақиғояси», Зухра Тошпӯлатованинг «Буюк аждодларимиз фахримиз», Мастро Қаюмованинг «Китоб — бизнинг дўстимиз» материаллари ҳам ёшларимизни Ватана мұхаббат, миллий қадриятларимизга ҳурмат билан қараш, билим олишга қизиқишиларини ошириш сингари мақсадларга йўналтирилган.

Маълумки, Миллий дастурни кенг кўламда амалиётга татбик этишида оммавий ахборот воситаларининг ҳам ўз ўрини бор. Шу нутказ назардан, журнал саҳифаларидан ўрин олган «Бошланғич синфларда интерфаол таълим», «Сўз мавнолари устида ишлаш», «Кенг далага саёҳат», «Бадиий асарни идрок этишига тайёрлаш», «Иқтисодий тушунчаларни сингдириш» каби материаллар ўқитувчига дарсларни қизиқарли ва самарали ташкил этишида яқиндан ёрдам беради.

Хар галгидек нашр русийзабон муштарилар учун ҳам маҳсус руҳнлар ажратиб «До свидания, начальная школа!» деяномланган 4-синф ўкувчилари учун мўлжалланган байрам тадбири сценарийсини эълон қилган.

О.МУРОДУЛЛАЕВА

қарли, сермазмун шеърлари китобхонларга манзур бўлади деган умиддамиз.
Голиб БАХРОМОВ

“ДУНЁ АЗАЛ ДАРСХОНАДУР”

“Ҳавосига ўтлиқ илҳом йўғрилган” дея таърифланган Кўкон шаҳрида яшаб ижод қилиб келаётган шоир Аъзам Назирий ҳам содда, самимий, маъноли ва таъсирчан шеърлари битилган “Фидомисан, ёр?” тўпламини адабиёт ихолосмандларига тақдим этди. Унинг шеърлари одамларни

илем-маърифатга, эзгу амалларга, инсофга, меҳр-оқибатга ундаиди. Жумладан, ўкувчи ни фафлат ўйкусидан ўйғонишга, илм эгаллашча чорлаб шундай ёзди:

**Очигил кўзинг, ол-
гил сабок,
Дунё азал дарсхонадур.**

Унинг, айниқса, пурмаъно тўртликлари

ТАЛАБАЛАР МУСОБАҚАГА ШАЙ!

«Universiada—2010»

Хозирда Андижон талаба-ёшларнинг ўзига хос Олимпиадаси олдидан янада чирой очмоқда. Олий ўкув юртларида беллашувлар ўтадиган спорт иншоотларида кенг кўламда бунёдкорлик ишлари амалга оширилаётгани нафақат иштирокчиларини, балки маҳалла аҳлини ҳам кувонтирмокда.

Андижон қишлоқ ҳўжалик институти ҳам «Универсиада» спорт мусобақалари туфайли гўзал қиёфага кирди. Бу ерда спорт иншоотлари, ошхона, талабалар турар жойини таъминалаш ишлари амалга оширилалади.

Яқинлашиб келаётган «Универсиада — 2010» спорт ўйинлари институт жамоаси, профессор-ўқитувчилари ва талабалари ҳаётида муҳим воқеа бўлади. Ўкув маскани спорт мажмуасида спорт ўйинлари дастурига киритилган дзюдо, кураш, белбоғли кураш бўйича мусобақалар ўтказилади. Айни пайтда мажмууда «Ҳамкор-трансбарақа» ташкилоти томонидан таъминалаш ишлари олиб борилмоқда. Курувчилар ўзларига юклатилган вазифани сидқидилдан бажарип, спорт иншоотини ўз вактида фойдаланишга топширишни олдиларига мақсад қилиб қўйишган. Колаверса, мазкур мажмууда институт талабаларининг жисмоний тарбия

ва спорт билан шуғулланиши учун янада кенг шароитлар яратилмоқда.

«Универсиада» нинг финал босқичига ташриф буюрганлар институтнинг 2-талабалар турар жойи биносида истиқомат қилади. Бу мансанда ҳам курувчиларнинг кўли-кўлига тегмайди. Улар таъминалаш, пардозлаш ишларни олиб боряпти. Бунёдкорлик ишлари якунлангач, «Универсиада — 2010» спорт ўйинларининг меҳмони бўлган 500 нафар талабанинг яшаси, кўнгилли хордик чикариши учун етарли шароит яратилади.

Шу билан бирга, олий ўкув юрти ҳудудида ҳам ишлар кизғин олиб боряпти. Бу ерда талабалар, ишчи-ходимлар манзарали дарахтларни парвариш қилишяпти. Янгидан кўчатлар, гул ниҳоллари ўтқазилиб, боғлар кенгайтириляпти. Амалга оширилаётган бундай кенг кўламдаги ишлар шахримиз ободлигига хизмат қилмоқда.

Кишлоқ ҳўжалик ин-

ти тути спорчичи талабалари мамлакатимизда ўтказилаётган «Универсиада»да мунтазам қатнашиб келади. Хусусан, 4-босқич талабаси Элёр Абдузаторов бундан 3 йил аввал ҳам йирик мусобақаларда қатнашган эди. Элёр сингари ёшлар учун бундай тадбирлар ўзига хос ҳаёт мактаби вазифасини ўтамоқда.

Институт спорчичи талабалари «Универсиада» спорт ўйинлари дастурига киритилган дзюдо, кураш, белбоғли кураш, футбол, енгил атлетика бўйича мусобақаларда қатнашди. Ёш половинлар айни кунда тажрибали мураббий Собирхон Пардаев кўл остида шуғулланяпти.

Кураш бўйича вилоят терма жамоаси аъзолари умумий жисмоний тайёргарлик машгулотларида маҳоратларини синовдан ўтказишаёт. Андижон қишлоқ ҳўжалик ва Андижон мұхандислик иқтисодиёт институтлари спортчилари тайёргарликни Андижон олимпия захиралари коллежи ўқувчилари билан биргалиқда олиб боришмоқда. Бундай ўзаро машгулотлар кел-

гусида самарасини беради, албатта.

Вилоятда 2003 йили «Баркамол авлод» спорт ўйинларининг республика босқичи ўтказилган эди. Ана шу йирик спорт мусобақалари бўлиб ўтган Андижон Олимпия захиралари спорт коллежи иншоотлари «Универсиада» иштирокчилари ихтиёрига бериб кўйилади. Бу ерда спортнинг кўплаб турлари бўйича мусобақалар ўтказилади.

Хозирда ушбу спорт иншоотлари киши ҳавас қиласа арзидиган кўринишга келтирилмоқда. Спорт манежида ички пардозлаш ишлари якунланди. Ташқи пардозлаш ишлари ниҳоясига ўтказиляпти. Ювениш, кийиниши хоналари, ўринидилар таъмирандан чиқарилди. Шунингдек, сузиш бўйича мусобақалар бўлиб ўтадиган иншоот ҳам якуловчи босқичга шай қилингани. Ҳавзада 12та совутиш мосламаси ишга тушнилиб, 4ta совутгич ва сув тозалаш фильтрлари қайта таъмиранди.

О.СИДДИКОВ,
«Ma'rifat» мұхбери.
Андижон вилояти

«ОЛТИН БУТСА» СОТИПАДИ

Футбол бўйича 1994 йили ўтказилган жон чемпионатининг «Энг яхши тўпурури» бўлган Олег Саленко яна журналистлар диккати марказида. У мукофот тарзида берилган «Олтин бутса»сими рақиблар дарвозасига кирилган бта голи учун олганди.

Россия терма жамоаси шарифини ҳимоя қилган ҳужумининг мазкур қадрли совини учун Бирлашган Араб Амирликларида яшовчи бадавлат шайх 500 минг доллар таклиф қилгани тўгрисида Украина нинг «Блик» нашри хабар тарқатди. 40 бахорни қаршилаган футбольчи ҳам бунга розилик билдирган, сабаби — оддий: турмушдаги қўйинчиликлар. Саленко бундай оғир тўхтамга фақатгина бир шарт асосида розилик билдирган, янын «Олтин бутса» БАДаги гавжум музейлардан бирига берилади. Шундай бўлсанда, ҳарид ҳали амалга оширилганича йўк.

Футболчининг ўзи совин Украина ёки Россияда қолишини ислаёт. Агар яқин бир ҳафта ичидаги 500 минг берада оладиган рус ёки украинчик милионер топилса, араб шайхи қуруқ колиши ҳам ҳеч гап эмас.

«БРИЛЛИАНТ КАМАР» ЖАНГИ

Флойд Мэйвезер иқтидорли боксчилардан бири Шейн Мозли билан WBC таснифидаги «Бриллиант камар» учун рингга кўтарилди.

Кейинги вақтларда ўзининг фаол ҳаракатлари билан кўплаб мутахассислар диккатини тортаётган Флойд Мэйвезер мазкур баҳсада ҳам рақибидан устунлигини намойиш этишга ҳаракат қилди. Баҳска бир истеъоддли чарм кўлқон соҳиби Мэнни Пакьяго тенглashingтирилаётган Флойд келаси жангларидан бирини айнан унга қарши ўтказиши мумкин. Шейн рақиби Флойддан беш ёш катта бўлишига қарамай, рингда чақон ҳаракатланишга интилди. Нисбатан тажрибасини ишга солиб, хавфли ҳужумлар ушотиришга ҳам мувофқа бўлди. Бироқ воқеалар ривожига кўра, ёш ва кучгайратга тўла Флойд мақсадига эришиди, у Шейнни (119-109, 118-110, 119-109) ёнди ва WBC таснифидаги «Бриллиант камар» соҳибига айланди.

ГОЛИБЛИК КУЧЛИГА НАСИБ ЭТАДИ

Баскетбол бўйича «кўхна китъа»нинг энг нуфузли турнири санаалмиш Евролига чорак финали учрашувлари кеча тунда бўлиб ўтди. Унда Испаниянинг «Барселона» клуби Россиянинг ЦСКАсига қарши майдонга чиқди.

Франция пойтахти Париж шахри мезбонлик қилаётган мазкур мусобақада зафар қозони ҳар қандай гранд жамоанинг орзуидир. Москва жамоаси ЦСКА каторасига сакизини марта Евролига чорак финалида иштирок этишти. Шунинг учун ҳам ўйин олдидан ўтказилган матбуот анжуманида «Барса» устози Хавьер Паскуаль иккى жамоанинг куни тенглигини ва ҳеч қандай фаворит йўқлигини aloҳида таъидлаб ўтди. Ўтган йили Берлин шахрида кечган ярим финал баҳсада ҳам ЦСКА ва «Барселона» қарама-қаршилиги кузатилганди ва унда «харбий»лар 82:78 хисобидаги галабани ўз ҳисобларига ёзиб қўйишганди.

ЧИЛИЧНИНГ ИШОНЧЛИ ГАЛАБАСИ

Мюнхен шахрида ўтказилаётган ютуқ фонди 400 минг еврони ташкил этувчи яна бир номдор биринчиликда хорватиялик теннисчи Марин Чилич чорак финал йўлланмасини кўлга кириди.

У маҳаллий спорти Симон Грайлни уч сенатишига кўра, 6:7 (6:8), 6:2, 7:5 хисобида додга қолдириди. Чиличнинг галдаги рақиби номи ҳам маълум: испаниялик Николас Альмагро (6-рақамли теннисчи). Чорак финалинг яна бир жуфтлигига олмон спорччиси Филипп Кольшрайбер (4) ва кипрлик Маркос Багдатис (5) баҳслашди.

«Рейтерс» берган маълумотта кўра, россиялик теннисчи Мария Кириленко ва Анастасия Павлюченкова Рим шахрида ўтказилган нуфузли халқаро теннис турнирида мағлубиятга учраб, мусобақани тарқ этишиди. Кириленко учун турнир мувффакиятсиз келди, дейиш мумкин. Чунки у бир кунда иккى маротаба мағлубият ала-мини тотишга мажбур бўлди. Яккалик баҳсларида у америкалик биринчи рақами ракеткаси Серена Уильямс билан 1/4 финалда рўбарў келганди.

ҲАРАКАТ — БАРКАМОЛЛИК ҚАЛИТИ

Iqtidorli sportchi

Хозирги кунда ёшларнинг ўз иқтидорини намойиш этиши учун жуда кенг имкониятлар эшиги очилган. Шунга мос равишда спорт, фан-техника, маданият, санъат ва бошқа кўплаб соҳаларда муваффакиятларга эришаётган ўғил-қизлар ҳам кўпайиб бормоқда.

Спортда жуда яхши кўрсаткичларга эришиб, Ватанимиз номини кўйларга кўтараётган Ўзбекистон ва жон чемпиони Рустам Магдиев саккиз ёшидан жисмоний тарбия билан шуғулана бошлади. Спортчи ўзининг тинимизсиз ҳаракатлари натижасида Доҳада бўлиб ўтган Осиё ўйинларида кўл жангни бўйича чемпион бўлиб қайтиди. Бундан ташқари, тиниб-тинчимас Рустам Магдиев беш марта турнирда халқаро турнирларда голиб бўлишга эришиди. Шундай бўлсада, у ўз натижаларидан қоникмайди. Бундан-да юксак мэрраларга

интилади. Шунинг учун кўл жангни билан бирга 4 йилдан бери спортнинг ушу тури билан ҳам мунтазам шуғулланиб келмоқда. У республика мусобақаларида фаол иштирок этиб, тўрт маротаба Ўзбекистон чемпиони бўлди.

— Менинг шундай ютуқларга эришиб, ўз иқтидоримни намойиш қилишимда, хукumatimiz томонидан биз ёшларга яратиб берилаётган кенг имкониятлар қатрида мураббийим Асад Ўриновнинг ҳам хиссаси катта. Чунки устозим спорт сирларини ўргатиш билан бирга, кўлимдан кўп ишлар

Турин политехника университети қошидаги академик лицей ўқитувчилари таркиби тарнивоти

ТАНЛОВ ЭЪЛОН ҚИЛИНАДИ

Танловда илмий даражага, илмий унвонга ва педагогик иш стажига эга бўлган ҳамда академик лицейда ишлаш истагини билдириган юкори салоҳиятли ва малакали мутахассислар иштирок этишлари мумкин.

Танловга топширилиши зарур бўлган ҳужжатлар:

- директор номига ариза;
- сўровнома (кадрларни хисобга олиш варагаси) ва таржима ҳол;
- маълумоти ҳақидаги ҳужжатнинг асл нусхаси;

Ҳужжатлар ушбу эълон чори ўтилган кундан бошлаб 2 ой мuddат ичida қабул қилинади.

Манзил: Тошкент шахри, Собир Раҳимов тумани, Ниёзов кўчаси, 17-йи. Турин политехника университети биносида. Мурожаат учун телефон: 246-10-42.

Хурматли
Нурполат
РАХИМОВ!

Сизни 61 ёшиниз
гиз ва таваллуд ай-
ёмингиз билан чин
дилдан кутлаймиз!
Кирк йилдан буён
умрингизни ўсиб ке-
лаётган ёш авлод тар-
биясига багишиладингиз.

Шарафли ва масъулиятли меҳнатингизда битмас-туганмас куч-куват, файрат ва шижаот, узоқ ва сермазмун умр ҳамда мустахкам соғлик тилаймиз. Кўп ийллар давомида фарзандларингиз ва шогирдларингиз камолини кўриб юриш баҳти насиб этсин! Оилангиздан файзу барака, шодлик аrimасин.

Кумкўргон туманидаги
43-мактаб жамоаси ва
яқинларингиз.

РАФБАТ – ИСТЕЬДОДГА КУВВАТ

Олтиариқ педагогика касб-хунар колледжида ўкувчи-ёшларнинг билим ва кўникмаларини ошириши, ўз салоҳияти ва ижодий имкониятларини намоён этиши учун барча шароит яратилган.

Кимё, физика, биология фанларини чукур ўргатиш учун зарур замонавий асбоб-ускуналар, кўргазмали воситалар, компьютер ва лингафон синфхоналари, шунингдек, ёпиқ спорт мажмуаси, ахборот-ресурс маркази ёшлар ихтиёрига берилган. Билим масканида 25та фан ва 9та спорт тўгараги ишлаб турибди. Спорт тўгаракларига 400 нафардан ортиқ ёшлар жалб этилган.

Суратларда: машғулотлардан лавҳалар акс этган.

Шухрат ОЛИМОВ (ЎЗА)
олган суратлар.

Ma'rifat

TA'SIS ETUVCHILAR:

O'zbekiston Xalq ta'limi vazirligi, O'zbekiston Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligi, O'zbekiston Ta'lim va fan xodimlari kasaba uyushmasi Markazi Kengashi.

Bosh muharrir:
Abdusamat RAHIMOV

Tahrir hay'ati: Jumanazar BEK-NAZAROV, Baxtiyor DONIYOROV, Xurshid DO'STMUHAMMEDOV, Bahodir JOVLIYEV (bosh muharrirning birinchi o'rinnbosari), Akmal ISLOMOV (mas'ul kotib), Mahmuda MURZAYEVA, Elshod NABIYEV, Husan NISHONOV (bosh muharrir o'rinnbosari), Nurlan USMONOV (bosh muharrir o'rinnbosari, "Учитель Узбекистана"), Aleksey CHUKARIN (mas'ul kotib, "Учитель Узбекистана"), Sa'dulla HAKIMOV.

Gazeta
O'zbekiston Matbuot va axborot agentligida
№ 0067 raqam bilan
ro'yhatga olingan.

INDEKS: 149, 150. G-422.
Tirajji 40656.

Hajmi 4 bosma taboq.
Ofset usulida bositgan,
qog'oz bichimi A-3.

Navbatchi muharrir:
Oybuv OCHILOVA.

Navbatchi:
Sanjar RUSTAMOV.

«Ma'rifat»dan materiallarni ko'chirib bosish tahririyat ruxsati bilan amalga oshirilishi shart. Tahririyatga yuborilgan materiallar muallifa qaytarilmaydi.
Mog'rib ostida reklama materiallari beriladi.

MANZILIMIZ: 100083, Toshkent,
Matbuotchilar ko'chasi, 32.

E-mail: info@marifat.uz
Web-site: www.marifat.uz

TELEFONLAR: mas'ul kotib – 233-99-15, umumiy o'rta va muktabgacha ta'lim yangiliklari bo'limi – 236-53-16, fan, olyi va o'rta maxsus, kash-hunar ta'limi yangiliklari bo'limi – 236-54-03, adabiyot, madaniyat, kasaba uyushmalari hayoti yangiliklari bo'limi – 236-54-69, ma'naviyat va muktabdan tashqari ta'lim yangiliklari bo'limi – 236-54-23, siyosat, xalqaro hayot va sport yangiliklari bo'limi – 236-55-58, reklama va marketing bo'limi – 233-42-92(faks), 236-54-17.

Bahosi sotuvda
erkin narxda

Dizaynerlar
Liliya BINASHEVA,
Malohat TOSHOVA.

«Sharq» nashriyot-matbaa
aksionerlik kompaniyasi
bosmaxonasi.

Korxona manzili: «Buyuk Turon»
ko'chasi, 41-uy

Bosishga topshirish
vaqt – 21.00.
Topshirildi – 04.00
ЎЗА якун – 21.00